

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань науки і освіти

04 жовтня 2017 року

Веде засідання Перший заступник голови Комітету

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Є пропозиція розпочинати, Ірина Мирославівна, Володимир Михайлович, як ви? Вже нас троє. Кворуму нема. Но кворум потрібен для того, щоб голосувати.

Тому є пропозиція все-таки розпочати нашу роботу. І телефонував Володимир Віталійович Ковтунець, сказав, що вже на під'їзді. Тобто пробки відповідні і тому запізнюється. Даваймо приймемо рішення: або зачекаємо, або все-таки будемо розпочинати роботу.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я знаю, на півгодини.

Да, Володимир Михайлович, будь ласка.

ЛИТВИН В.М. ...то, щоб проконсультуватись, одне питання поставлю. Бо мені складно відповідь дати педагогам по Закону "Про освіту". 61 стаття в частині, якщо я не помиляюсь, фіксує, що посадовий оклад повинен складати не менше трьох мінімальних заробітних плат, посадовий оклад. Зарплата, очевидно, більша, так?

Разом з тим, в "Прикінцевих положеннях" я читаю і люди читають, досягти шалених успіхів у плані фінансового забезпечення педагогів до 2023 року, вийти аж на рівень чотирьох прожиткових мінімумів. Олександр Володимирович, як мені пояснити це людям? Оскільки Верховної Ради України проголосувала за три мінімальних заробітних плати.

_____. Дев'ять шістсот.

ЛИТВИН В.М. Дев'ять шістсот. Я не хочу там інших слів вживати. Я уважно прочитав, уважно прочитав довідку на 26 сторінках Головного юридичного управління. Я думав, що комітет буде мати можливість з нею познайомитись, но я думаю, що ні.

І в довідці написано так, що треба застосувати статтю 131 Регламенту Верховної Ради України для того, щоб цей закон набув правової чистоти. Я скажу відверто, що я в цьому вбачаю, я не хочу слово вживати фальшування, але коли Верховна Рада України проголосувала за три мінімальних заробітних плати і злетіла та поправка, на яку вийшов комітет як компроміс, чотири прожиткових мінімуму, вона не мала право на існування або треба було її ставити на голосування, а не просто перекреслити результати рішення Верховної Ради України.

На превеликий жаль, мені нічого відповісти педагогам, як і нічого мені сказати педагогам про те, що ми в Законі "Про освіту" шляхом героїчних зусиль зафіксували певні преференції, в тому числі пенсійного забезпечення, а вчора все це злетіло. Мене питають: яка наша позиція з цього приводу? Ми вчора тільки прийняли закон ще чорнило від нього не висохли, а вже преференції, які мали педагоги – я не кажу, про інші категорії – але подумайте, залишили, що працівників банківської сфери можуть самі собі встановлювати, коли, як і виходити на пенсію. Я не кажу про ті преференції, спецпенсії і таке інше, які лишилися для тих категорій, які не є обділеними в Україні. От важливо знати думку, щоб ми в один голос говорили перед людьми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Дякую за запитання.

Володимире Михайловичу, я такий же народний депутат, як і всі інші. І всі були під куполом, коли йшло це голосування. Абсолютно чітко ми всі розуміємо, що є колізія. В чому є та колізія? Тому що норма щодо трьох мінімальних окладів, це була норма першого читання, все це знають, і перше читання проходило тоді,

коли мінімальний оклад був такий же як і прожитковий мінімум. Тоді ця норма й була записана. Це перше.

Друге. Ми проводили заключне засідання нашого комітету в липні, всі це пам'ятають. Хочу нагадати всім, що голосування було одноголосне за формулювання, яке запропонувала міністр освіти й науки України Ліля Михайлівна Гриневич щодо чотирьох прожиткових мінімумів. У такій редакції комітет проголосував одноголосно. Є відповідна стенограма.

Третя позиція. Під куполом правка народного депутата Тараса Дмитровича Кременія була поставлена на підтвердження і не набрала необхідних 226 голосів. Це означає, що залишилась редакція першого читання.

І останнє. Після закінчення розгляду правок під стенограму, включаючи у тому числі правки, Іван Григорович, ви пам'ятаєте, ті, які стосувалися захисту майнових прав, були зачитані під стенограму і проголосовані. Таким чином був проголосований в цілому цей закон, який має на сьогодні колізію: у тілі закону ми маємо 3 мінімальних оклади, у "Перехідних положеннях" ми маємо до 2023 року 4 прожиткових мінімуми. Це відбувалось під стенограму, так вона була й підписана.

Як буде вирішуватись це питання, для цього є Кабінет Міністрів України, який буде вирішувати питання колізії, є юристи і так далі. Але хочу нагадати позицію комітету з цього питання, яка була проголосована у присутності всіх і одноголосно, – 4 прожиткових мінімуми – таке було голосування, розуміючи, що дуже хочеться, щоб люди отримували не пусті папірці неекономічні, непопулістські, а отримували нормальні гроші, які йдуть з економіки. Тому я особисто вважаю, що потрібно платити 3 мінімальних оклади, я особисто вважаю, тому що наш вчитель на це заслуговує. З іншого боку, ми з вами разом приймали інше рішення – 4 прожиткових мінімуми. У залі проголосували так, як проголосували, це народні депутати. Тому цей закон підписаний Президентом України, відправлений у Кабмін. І як буде вирішувати ці проблеми Кабмін, ми будемо мати можливість заслухати імплементацію Закону "Про освіту" вже, наприклад, у січні-лютому 2018 року. Я також за те, щоб Кабмін, врахувавши те,

що в тілі закону є три мінімальні оклади, їх поставимо. Послухаємо те, що буде казати Мінфін і інші посадові особи. Я дав своє пояснення тієї позиції, яка є.

Шановні колеги, оскільки у нас є кворум, я прошу.

ЛИТВИН В.М. Я, дозвольте... питання. Я знаю позицію комітету, знайшли компроміс, (я, на жаль, тоді не був на засіданні комітету), чотири прожиткових мінімуми. Але Верховна Рада приймає рішення, не комітет. Коли Верховна Рада проголосувала три мінімальних заробітних плати, у мене виникає питання. Що згідно логіки, згідно Регламенту, я думаю, у вас немає сумніву, що я Регламент знаю дуже добре, всі інші правки якісь в цьому плані, вони злітають.

І чотири прожиткових мінімуми, ніде не, бо Верховна Рада не підтримала чотири прожиткових мінімуми. А після того з'являється ця колізія, а потім ми розказуємо, що Кабінет Міністрів повинен внести якісь правки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правки він не може вносити.

ЛИТВИН В.М. У вигляді змін до закону. Я запитую. Як мені відповідати педагогам? Оскільки я розумію, що це, м'яко кажучи, просто підміна реального рішення Верховної Ради України. А з голосу можна зачитувати все, що завгодно, але чотири прожиткових мінімуми ніде не існує, да, чотири прожиткових мінімуми далі в "Перехідних положеннях" не могли, бо Верховна Рада в тілі не підтримала це!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович, Володимир Михайлович, я перепрошую. А під час вашого головування, що, не було під стенограму зачитування і прийняття рішень?

ЛИТВИН В.М. Я за свої рішення відповідаю за всі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так я також. Слухайте, є Голова Верховної Ради України.

ЛИТВИН В.М. Я вас запитую. Слухайте, не уходьте від питання. Я запитую вас, як трактувати цю позицію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як колізію трактувати.

ЛИТВИН В.М. Слухайте, якщо колізія, вона пускається по 131 статті, Верховна Рада голосує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, нехай пускають.

ЛИТВИН В.М. Не хай пускають, а Головне юридичне управління написало відповідну довідку. Я, наскільки розумію, що комітет не прислухався до цієї довідки і не вніс відповідну пропозицію, щоб Верховна Рада України проголосувала. Якби вона не проголосувала, то тоді згідно Закону про Регламент Голова Верховної Ради зобов'язаний в той же день підписати і відправити Президенту України. От і все, це принципове питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович, ще раз, є стенограма, під стенограму було зачитано: чотири прожиткових мінімуми – під стенограму.

ЛИТВИН В.М. Я ще раз хочу сказати, Верховна Рада...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович, що ви від мене хочете?

ЛИТВИН В.М. ... все що завгодно, читати під свою стенограму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович ну, це ваша позиція. Я такий же народний депутат...

ЛИТВИН В.М. Це не моя позиція, це позиція фальшування закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, у вас є можливості офіційно звертатися і казати про те, що ви вважаєте...

ЛИТВИН В.М. Я знаю, які можливості, я просто вважаю, що треба публічно про це сказати. Я знаю які можливості, можливості будуть тоді, коли зміниться влада. Отоді будуть можливості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович, змінійте владу і вирішуйте питання.

ЛИТВИН В.М. Але не можна фальшувати, вибачте мені, не можна фальшувати закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз... Заходьте, будь ласка.

Добре, є у нас порядок денний. Всі...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Шановні колеги, я теж хочу підтримати Володимира Михайловича про те, що це питання гостро обговорюється в суспільстві. Я працювала минулого тижня на окрузі. І практично в кожній школі учителі, освітянська спільнота задають це питання. І тому ми мусили реагувати на відповідний суспільний запит.

В понеділок ми зареєстрували законопроект, який має назву: про внесення змін до розділу XII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про освіту" щодо усунення розбіжностей в законодавстві стосовно розміру посадового окладу педагогічних працівників найнижчої кваліфікаційної категорії. Ми пропонуємо ці розбіжності чи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте розглянемо на комітеті і приймемо рішення.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. ... їх усунути. Я буду просити Олександра Володимировича...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нема проблем.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. ...щоб цей законопроект якнайшвидше він був розглянутий на комітеті і зареєстрований він у понеділок, от, щоб ми його розглянули...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Мирославівна, це абсолютно конструктивна позиція, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Ні, і колеги з українського об'єднання патріотів "УКРОП", є освітянська спільнота.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Мирославівна, ще раз вам хочу сказати, будь ласка, вносіть.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Вже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ставлю це питання на засідання комітету, розглядаємо і так далі.

Володимир Віталійович, в зв'язку із тим, що ви прийшли, тут є питання від Володимира Михайловича Литвина щодо імплементації і щодо розбіжностей, які є в Законі "Про освіту", що стосується трьох мінімальних окладів і чотирьох прожиткових мінімумів. Будь ласка, ваша позиція.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дякую.

Наша позиція така, що закон говорить про те, що зарплата має бути встановлена на рівні трьох мінімальних, але "Перехідні положення" поки що задають ритм досягнення цієї мети: чотири прожиткових мінімуми до відповідного року. Тому зараз ми діємо відповідно до "Перехідних положень", а після, там здається 23-й рік, якщо не помиляюсь, після 23-го року має бути чотири... три мінімальні зарплати.

ЛИТВИН В.М. *(Не чути)*

КОВТУНЕЦЬ В.В. На чотири прожиткових мінімуми з наступного року має бути три мінімальні зарплати: як вони будуть між собою співвідноситися тоді, зараз спрогнозувати не може ніхто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому оце є питання від Володимира Михайловича.

Добре. Абсолютно. З одного боку, ми хочемо прив'язатись і ми розуміємо логіку Кабінету Міністрів, які прив'язуються до росту мінімального окладу для того, щоб вивести з тіні, з економічної тіні заробітну плату для того, щоб підвищити кількість податків, які сплачуються. Тому всі я думаю розуміють. Тобто розумні всі люди і розуміють, про що йде мова.

І так розпочинаємо, перше наше питання... я перепрошую, просто перше питання і я думаю вам буде цікаво послухати це про результат і стан і проблему вступної компанії 2017 року до закладів вищої професійної... професійно-технічної освіти України, шановні колеги.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дякую.

Я щиро прошу вибачення за спізнення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас доповідач... нічого у нас була дискусія дуже цікава щодо застосування цих норм, які ми голосували так, що я думаю ми не втратили час просто так.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дякую за розуміння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Отже, доповідь у минулому засіданні зробила міністр Лілія Михайлівна Гриневич, я можу додати інформацію, яка стала відомою з того часу. Проведено попередній аналіз вступної кампанії в магістратуру з використанням незалежного оцінювання, проаналізовано вступну кампанію 2016 року і 2017 року.

За вступною кампанією 16-го року можу доповісти, що прогностична валідність, тобто якість відбору ЗНО на порядок краще, ніж вступних іспитів у вищих навчальних закладах. Якщо прогностична валідність складає ЗНО складає приблизно 43 відсотки, то вступні екзамени в університетах дають 30 відсотків. Це означає, що тести, які роблять, а зараз їх продовжують робити практично ті ж самі команди за тою ж методологією, що ці тести добрі.

Аналіз вступної кампанії нинішнього року показав часто доволі невисокий рівень підготовленості бакалаврів. Досить часто ми маємо ситуації, коли випускники непрофільного бакалаврату менеджмент, економіка показували кращі результати ніж випускники права. Шокує і має всіх шокувати, що за всіма категоріями вищих навчальних закладів, чиї випускники бакалаврату брали участь в конкурсі, найнижчі показники мають вищі навчальні заклади системи Міністерства внутрішніх справ, найнижчі показники сумарно. Я повинен сказати, що якби бар'єри з давніх... були поставлені відповідно до всіх вимог кваліфікаційних, то у нас половина, половина вступників не могли б вступити у магістратуру. Ці бар'єри були суттєво свідомо занижені, щоб не зменшувати контингент студентів магістратури. Але я повторюю слова Олександра Володимировича, що для підвищення якості освіти єдиний напрямок, ефективний напрямок руху – це освітні вимірювання, якісні добрі вимірювання. І ця вступна кампанія показала, що ЗНО працює добре.

Тепер що стосується стану справ і прийняття рішення. Проблеми, які виникають, вони у нас групують навколо декількох ключових питань.

Перше – це широкий конкурс. Намагання обмежити якимось чином можливість вступника щодо вибору в широкому конкурсі, можливості взагалі системи вищої освіти відбирати кращих, спроби робити регіональні конкурси широкі, інші спроби. Ми пішли минулого року на безпрецедентний крок, вважається встановлення регіональних коефіцієнтів, які взагалі кажуть, що суперечать Конституції і закону, але нам Мін'юст це пропустив. Ці коефіцієнти треба відкоригувати, дати певні пільги на певний час регіональним університетам. Але міняти систему розподілу державного замовлення, широкий конкурс, адресне розміщення державного замовлення аргументів немає.

Якщо середня освіта повинна бути наближена максимально до місця проживання особи, то вища освіта – це освіта, яка здобувається на конкурсних засадах, яка має забезпечувати правовий розвиток нашої економіки.

Група проблем пов'язана з тим, що досить часто в умовах прийому особливо ми відходимо від принципу верховенства права, від пріоритету прав людини, намагаємося задовольнити більшою мірою як інтереси приймальних комісій, так і інтереси, можливо, самого міністерства, тих, хто організовує вступну компанію.

Ми маємо змінити цей підхід, інтереси вступника мають бути на першому місці. Практично, ми цю методологію, цю ідеологію застосували вже в ході вступної компанії і добились того, що не зважаючи на технічні проблеми, жодної скарги на незарахування, на порушення принципів справедливості у нас не було, але деякі речі будемо пропонувати змінювати, я ці пропозиції виписав, скажімо, не обмежувати вступника у можливості виправити свої заяви, виправити свої технічні помилки, виправити пріоритети до певної міри, до певного дня, коли технічно це не порушує процес. Тому що помилка приймальної комісії може бути виправлена, а вступник, якщо нам заяву за першим пріоритетом, якщо він помилився, то він мусить її скасувати. Першого пріоритету в нього немає, він вже втрачає доволі серйозно.

Це не можна робити, тому що одна з проблем, яка була нинішнього року, полягала у тому, що вступник проходить на спеціальність у своєму університеті, бажано як перший пріоритет, але там не набирається мінімальна група і туди набору немає, він мусить переходити в інший.

Якщо ми дамо можливість по ходу вступної компанії ці дані коригувати, зокрема, то це полегшить ситуацію. Тому ми будемо настоювати на тому, щоб права вступника не обмежувати, а розширювати.

Є ціла низка проблем, які прямо суперечать закону і пропозиції. Наприклад, здійснювати на освітній напрямок на освітню галузь прийом на ступінь магістра наскрізних, на базі середньої освіти цього... цього ми не можемо зараз робити.

Доволі серйозна проблема є із Законом про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу. Ця норма діє давно, з 1999 року, де передбачено квоти для всіх університетів, для всіх... і аграрних чи педагогічних, для всіх спеціальностей для сільської молоді. До 2014 року замість квот застосовувався принцип цільового набору, цільового прийому. Він достатньо корупційний, він був скасований. Над застосуванням квот для сільської молоді варто подумати, зараз, ми, по суті, пропонуємо коефіцієнт для сільської молоді підвищений, але це, я згоден, це не відповідає закону. Треба, можливо, треба змінювати і шукати розумінні принципи. Але ми хочемо наголосити, що запровадження квот, якщо це буде зроблено недостатньо продумано, то воно порушить принципи справедливої конкуренції між вступниками.

Давно обговорюється можливість прийому за контрактом, не за держзамовленням...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Борис, будь ласка, не заважайте проводити засідання комітету. Сядьте, будь ласка, на місце. Виступає перший заступник міністра.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дати можливість вступати без ЗНО, особливо тим, хто закінчував навчання раніше. Ця пропозиція, вона проходить...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І це може бути в прийомних умовах, так?

КОВТУНЕЦЬ В.В. Ні, це без закону зробити не можна. В законі це не можна зробити. Але наша пропозиція полягає в тому, щоб для вступників минулих років дати можливість проходити тест загальної навчальної

компетентності, який не вимагає повторення шкільного курсу. І цей тест дуже гарно спрацював на вступі в право. Він суттєво підвищив прогностичну валідність. Якщо буде позиція комітету підтримати нас – ми це наступного року запровадимо, він пілотований, якість його перевірена.

Ну, і так само різні пропозиції щодо додаткового рахування балу за додаткові успіхи, за особливі успіхи за підготовче відділення, ми не можемо виходити за рамки закону. Якщо потрібно міняти 44 статтю, давайте над тим будемо думати.

Що, так само пропозиція приймати без ЗНО тих, хто закінчував школу до сімнадцятого року. Можна спросити цю процедуру. Ці вступники можуть, їх можна приймати на заочне відділення, скажімо, тільки за тестом ТЗНК, на денну форму приймати, коли один із предметів замінюється тестом ТЗНК і полегшити їм доступ, це раціонально. Але поки що відповідно до закону ми такі зміни внести не можемо.

Ну, і нарешті остання новація, яка зараз обговорюється, бо працює робоча група над проектом нових умов прийому, вони пройшли обговорення. Там порівняльна таблиця вже більша, ніж була до Закону про освіту, зараз на завершальній стадії.

Отже, пропонуються фіксовані конкурсні предмети. Я противник цієї норми, я завжди виступав проти неї, тому що це обмежує автономію університетів. Але, з іншого боку, цим правом часто зловживали. Якщо предмет, який не має відношення до майбутньої спеціальності, застосовується для вступу, то це означає, що ми ставимо за мету не якість освіти, а просто кількісні показники набору.

І так само 150 балів для вступу, бар'єр для вступу на медичні спеціальності. На наш погляд, хоча МОЗ наполягає на цьому, на наш погляд, обґрунтований бар'єр може бути 140 балів, він відповідає оцінці "Задовільно". Задовільні знання.

Інший варіант, який ми пропонуємо зараз на медицину і на всі спеціальності в галузі охорони здоров'я, передбачити 4 конкурсні предмети замість встановлювати високі бар'єри. Тому що хочу нагадати, що якщо до чотирнадцятого року ми мали, всі отримували сертифікати, незалежно від

результатів, але ми ставили бар'єр 124, то зараз у нас доволі серйозна частка відсікається бар'єром "Здав", "Не здав". І фактично ми визнаємо, що особа, яка отримала 100 балів, вона на мінімальному рівні предметом володіє, предметом володіє.

Хоча дослідження показують, що успішно навчатися за старою шкалою могли ті, у кого 180 балів, не менше. Просто навчатися могли ті, в кого 160 балів. Ну, а всі інші, це "білий шум", який насправді ніде ні з чим не корелює, там де 140-150 балів – це скоріше за все випадкові люди. Тому з нашої точки зору є два такі варіанти ми будемо обговорювати зараз при прийнятті умов прийому, щоб підвищити якість вимоги.

Ну, і останнє, що хочу сказати. Пропонується наступного року, оскільки ми відпрацювали технологію ЗНО з права, з міжнародного права, вступ на ці магістерські, прийом на держзамовлення за цими магістерськими освітніми програмами зробити розподіл держзамовлення за широким конкурсом. Таким чином підняти якість юридичної освіти, чого від нас вимагає вся правнича громадськість.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Віталійовичу. Чи є запитання до першого заступника міністра?

Іван Григорович Кириленко, народний депутат України, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Скажіть зараз усім цифру, дві цифри, вірніше, скільки у нас місць реально у вузах I-IV рівня акредитації і скільки випускників у цьому році?

КОВТУНЕЦЬ В.В. Питання треба уточнити, скільки у нас ліцензійний обсяг, скільки ми мали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, скільки вступили і скільки закінчили, так?

КИРИЛЕНКО І.Г. Скільки ми маємо місць на першому курсі? Тобто... Ні, не держзамовлення. Мова іде за те, що у нас випускників уже менше ніж місць на першому курсі. Чи не так?

КОВТУНЕЦЬ В.В. Ні, не так.

КИРИЛЕНКО І.Г. Тоді скажіть...

КОВТУНЕЦЬ В.В. Ні, ви більше, я зараз не готовий назвати точні цифри.

КИРИЛЕНКО І.Г. Це ми просто до якості, до якості...

_____. *(Не чути)*

КОВТУНЕЦЬ В.В. Біля 60 тисяч це в системі МОН і 85 орієнтовно тисяч взагалі по системі вищої освіти зараховано на місця державного замовлення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А випускників скільки?

КОВТУНЕЦЬ В.В. А випускників загалом понад 200 тисяч, але якщо взяти тих, хто навчався за держзамовлення, у ті роки держзамовлення було порядку 120 тисяч і там зменшен... там відсіву небагато. 120 тисяч я можу назвати.

НІКОЛАЄНКО С.М. Допущено було 256 після ЗНО, державне замовлення сумарно десь 75-80...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ну, от приблизно так воно і... Іван Григорович, задоволені відповіддю?

КИРИЛЕНКО І.Г. Так, так. *(Не чути)*

... професійно-технічні училища і скільки в нас поїхало в Польщу на навчання?

КОВТУНЕЦЬ В.В. Зараз у нас, за даними наших дослідників, в Польщі навчається, за даними Польщі, 32 тисячі студентів всього, всього виїхали з України в Польщу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це без подвійних дипломів, це просто поїхали і ?

КОВТУНЕЦЬ В.В. Це без врахування академічних, це ті, хто поїхали на навчання до Польщі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Ще будь-які запитання?

КОВТУНЕЦЬ В.В. Шістдесят п'ять, 66 тисяч іноземних студентів навчається у нас, але не з Польщі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Ну, зрозуміло.

Олексій Олексійович Скрипник народний депутат України, будь ласка, запитання.

СКРИПНИК О.О. Доброго дня! Я, як завжди, про свою улюблену тему ЄДЕБО хочу повернутися. Я би хотів все-таки щоб поставити питання про те, що я вважаю, що міністерство просто зобов'язано провести аудит тієї нової системи, яку зроблено. Потому що мені розказують працівники університетів у них місцями жах, особливо, з точки зору, є таке слово як usability, тобто наскільки зручно користуватися тим, що написано в новій системі. Враховуючи, що спочатку було витрачено 10 мільйонів, а тепер виділяється ще 5 я не бачу, щоб ми зекономили, крім ужасу 40 тисяч людей, які не змогли внести дані.

І крім того, наскільки я розумію, зараз ще існують в тій системі дірки, які, наприклад, дозволяють просто створити попередній диплом абсолютно не

верифікуючи чи дитина вчилася, чи не вчилася. Тобто ми повертаємося до прекрасної епохи: "Ура! В мене є диплом", яким хизуються наші дуже багато високошановних можновладців. І деякі ректори можуть кричати: "Ура! Вернувся заробіток, який дозволяє заробляти на випуску пустих дипломів".

Я би все-таки хотів, щоб ми ті речі поправили, тому що, я не знаю, чи тут, конечно, дійде до фази покарання невинувних, але мені здається, що треба про ЄДЕБО і про зміни, які необхідні робити, говорити зараз, а не в квітні або в травні як це робилося цього року. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимир Віталійович.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дякую.

На щастя, Олексій Олексійович, у першій частині я з вами погоджуюсь, а в другій ні і маю на то аргументи. Зараз комісія, яка займається аудитом думаю, що в п'яте зможе оголосити свої попередні результати.

Щодо якості інтерфейсу та є питання. Є питання, але це не тільки і його треба поліпшувати. Мій син подавав заяву прийшов на третій день за півгодини подав заяву, а потім прийшов сказав, криворуко, але працює. Це так от... таке приватне пояснення.

Щодо всього іншого. Про 40 тисяч це я сказав у своєму інтерв'ю мусив відкрито про це говорити і це не були заяви, які анульовані, "Інфоресурс" дав не достовірну інформацію на своєму сайті. І тут я повинен повернутися до того, про що говорив, що ми і не тільки, хто пише нормативку, а ті, хто реалізують програмне забезпечення вони мислять з позицій антиправ людини вони намагаються обмежити вступника в чомусь. Що насправді сталося, що відбулося? Я повинен визнати, що була певна неохайність у написанні умов прийому, з якого впливало, що електронна і письмові заяви – це різні заяви. Це різні форми подання вони трактувалися, як візії. Розробники, які повинні були реалізувати уваги прийому зрозуміли те саме так, це була, Олексій Олексійович, розумієте система помилка, яку вже виправляти було дуже і дуже важко.

Друга проблема, яка у нас виникла, це страх хакерських атак, страх хакерський атак і недостатня поінформованість вступників. Тобто, якщо вступник заходив у кабінет, не встиг завершити створення кабінету, подати всі необхідні заяви, призупиняв роботу то його доступ це кваліфікувалось як можливий і не санкціонована спроба робота робота і на 24 години робота його блокувалася. Про це нікого не повідомили, про це ми дізналися вже значно пізніше, коли почали вникати у всі технічні деталі. Коли ці речі були поправлені, то система запрацювала. Тобто ці 40 тисяч заяв – це були заяви, кабінети, де вступник не завершив роботу, робота зависла, але при наступному вході він не міг ні зайти в недостворений кабінет, не міг створити ще інший. На превеликий жаль, це системна помилка багатьох програмістів, електронні декларації страждають тим самим. Той, хто заповнював, знає, наскільки...

І стосовно ЄДЕБО. Я не можу погодитися, що ми відкриваємо щось таке, що дасть можливість робити фальшиві дипломи. ЄДЕБО тепер уже за Законом "Про освіту" повинно містити реєстри документів про освіту, ми маємо реєстр документів про вищу освіту. І цю систему треба спростити, тому що міністерство перебирає на себе весь контроль за видачу дипломів. За видачу дипломів відповідає ректор, система реєструє диплом. У нас проблеми були чого? Університет не видав бакалаврські дипломи вчасно, невчасно подав заявку, система не встигла згенерувати номери і в результаті вступник не може подати заяву у магістратуру, бо він не отримає диплом. Система працює трошечки інакше: університет має свою квоту, має право на видачу 100 дипломів, він їх видає, формує номер відповідним чином, який буде унікальним, і реєструє у цій системі. Первинним є диплом, а не запис у цій системі.

Точно так само у нас має бути реєстр студентських квитків, який дозволяє відстежувати, а кожен студент повинен мати хоча б електронний студентський квиток, і монополію, в якій нас звинувачував Антимонопольний комітет, що у нас іде і тільки він дозволяє видавати студентські квитки, ми цю монополію знімемо, ми так само зробимо, що студентські квитки будуть хоча б у електронному вигляді фіксуватися всім, на рік виданий. Рік пройшов, на наступний рік адміністратор ЄДЕБО в університеті повинен записати, що цей

студент продовжує навчання, у нього є студентський квиток. Тобто все це відстежуватися буде, контроль за цим буде, але не так, як він робився раніше, коли було намагання всі персональні дані всіх викладачів, всіх студентів збирати в одному місці. Для тих університетів, які не мають своїх інформаційних систем, ЄДЕБО "Інфоресурс" буде пропонувати аутсорсингові послуги. Але університети повинні за свою частину роботи нести свою відповідальність. Не може міністр відповідати за 200 тисяч випускників.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Віталійович, дякуємо.

Реакція просто буде.

СКРИПНИК О.О. Ну, ви розумієте, от у вас там сидить колега, яка каже, що вони вчора, власне, зареєстрували просто пусті дипломи для того, щоб зареєструвати людей на додаткове навчання. І ЄДЕБО це дозволило або їхня там система. Я, я, власне... справа не в тому, дивіться, за що я переживаю, так, я трошки наробився в цьому житті ІТ-систем і розумію, що деколи, коли ми спрощуємо, ми, насправді, створюємо лазейки, які потім суттєво набагато гірше, ніж хакерські атаки. Тому що не завжди все пояснюється злими намірами, деколи а просто самим звичайним ідіотизмом. І в нас і тому існує ЗНО, що, на жаль, корупційна складова при поступленні в вищі учбові заклади була дуже висока, так. Якби цього не було, можна було би залишити систему, яка... і кожен би ВУЗ би собі видумував що завгодно і яким чином завгодно.

Але, на жаль, існує і друга частина цього рівняння, да, коли діти, м'яко кажучи, із сумнівними знаннями або не вчаться, або взагалі відсутні. І потім хочуть, тому що мають вельмишановних батьків, отримати ті чи інші дипломи. І тому мені здається, що наявність контролю на рівні країни в даному питанні, не дивлячись на те, що я всіляко підтримую автономію ВУЗів і є багато питань, які треба обговорювати, я думаю, що ми це питання будемо з вами обов'язково обговорювати, тому що вони важливі, так, в тому числі є можливість інноваційного розвитку ВУЗів і таке інше. Але отут в даному конкретному питанні, проходження студента по всій за всі 5 чи 4 роки навчання у вищому

учбовому закладі, я все-таки залишив би за державою, тому що ми видаємо все-таки державний диплом, хоча і конкретного ВУЗу, так. Тобто щоб була можливість проконтролювати чи реально ця дитина здавала ті сесії, вчилася і так далі, тому подібне. Тобто вернути той функціонал, який був в старій системі, тому що він... Так, він тяжкий, я з вами абсолютно погоджуюся, що є оці от проблеми видачі і так далі і тому подібне, але їх, напевно, є сенс відлагодити і зробити все ж таки так, щоби контроль за тим, чи реально дитина... ну, не дитина, а вже студент вчився у вузі, залишався все ж таки за державою, за вами, щоби ми не втрачали цього.

Пройде 10 років, 15 – все заспокоїться, ми зрозуміємо, що корупція на цьому рівні зникла, це спокійно, цю поправку "Вейніка-Скрипника" відмінять, і буде нормальна ситуація...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Вейнік – це хто?

СКРИПНИК О.О. Це я просто асоціативно. *(Сміх у залі)*

Тому прохання все таки зробити таким чином, щоби ми не говорили про... тому що тут не про хакерські атаки, а про те, що є лазейка, яка дозволяє заробляти на нечесній видачі дипломів про вищу освіту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Олексій Олексійович...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Віталійович, я просто боюсь, що в нас зараз дискусія перетворилась на розмову двох людей... *(Шум у залі)* Володимир Віталійович, при всій повазі!.. Добре? Я просто цього не хочу. Це... Ну, це – формат робочої групи, я спеціально пішов на те, що оскільки так резонансне питання, щоб були вам запитання, тому що ми знаємо, до 15 жовтня ви вже подасте умови прийому. Після цього буде вже пізно про щось розмовляти. Тому

сьогодні зібралися всі, хто хоче, для того, щоб, ну, скажімо, максимально вплинути на кінцеве рішення, яке буде затверджуватися у вас і юстуватися після цього. І тому хочеться, щоб кожний мав можливість сказати так, як він це бачить, для того, щоб ми врахували максимально і щоб ми не повторювали помилок, які були у попередньому році. Вони були – но тут про що йде мова? – з об'єктивних або суб'єктивних причин.

Тому ми зробимо так: або я зараз або я в кінці тоді виступлю, і після цього ми розпочнемо дискусію. Як вам краще? От я спеціально... Питання таке дуже складне у нас сьогодні, тому що залишилося 10 днів до прийняття відповідного рішення. Ірина Мирославівна Констанкевич, народний депутат України, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Я хочу теж до своєї улюбленої теми – це освіта на селі. І дозвольте, оскільки ви порушили питання щодо коефіцієнту для випускників сільської місцевості, у мене питання буде формулюватися так. Скажіть, будь ласка, чи проаналізували скільки випускників із сільських шкіл вступили до навчальних закладів у нинішньому році, на які спеціальності, які бали? І відповідно, чи спираєтеся ви на такий аналіз у... тоді, коли, власне, ставите питання про доцільність такого коефіцієнту. Адже я хочу нагадати, що, за останньою статистикою, ми маємо в Україні школярів до 40 відсотків. І відпо... Сільських, так. І відповідно, що це велика кількість.

Друга обставина – це те, що вони істотно дискриміновані порівняно із міськими в силу і географічних, і економічних, демографічних та інших обставин і, безперечно, ми повинні враховувати як і зовнішні, так і внутрішні ці обставини.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дякую.

Попередній аналіз показує, що успішність сільської молоді суттєво нижче. Є таке поняття "коефіцієнт успішності" і по різних сертифікаціях суспільства ми щорічно досліджували до цього часу і там вважається, що система є несправедливою, якщо відмінність показнику успішності більше 15 відсотків. До цього часу у нас обмеженими були в своїх правах випускники минулих років.

Вони значно менш були успішними вступі і це зрозуміло чому. Тому що практично всі, хто бажають, в поточний рік після школи поступали. Зараз диференціація між сільською і міською молоддю підходить до цієї критичної межі, критичної межі, от що я можу сказати, ще не подолали, але ми знаходимося біля.

Питання в якості освіти, при чому питання є, носить ще регіональний характер. Я вам скажу, що до останнього часу мова йшла не так про сільське населення, як про дві області – Закарпатська і Одеська, які за результатами ЗНО суттєво нижче середньо українського рівня і тому ефективні їхні можливості, особливо за широким конкурсом, можливості вступу обмежені.

Одеська обласна адміністрація прийняла цілу програму як підняти якість освіти в області і вони з цього місця піднялись. Зараз туди опустилася Рівненська область, Рокитнівський район, в якому 45 відсотків вступників не змогли здолати ЗНО, бар'єр "здав"/"не здав". Є школи, де 50 відсотків цього не здолали. Поруч Волинська, поруч Житомирська з тими самими, той самий бурштин миють, однаково миють, але чомусь саме Рівненська область опинилися знизу. Тому там треба вживати заходів. Повторюю: це не тільки сільське населення, це й міське, містечка, районні центри вона так само від цього страждають. Проблема складніша ніж просто освіта, проблема ставлення батьків до освіти. Я не хочу зараз говорити свої гіпотези про те, чому так відбувається в Одеській, Закарпатській області, це питання для соціологів, політологів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Мирославівна, задоволені?

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. *(Не чути)*

КОВТУНЕЦЬ В.В. Якщо комітет з цим погоджується, ми запропонуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, ми зараз у рішенні будемо відображати це питання.

Шановні колеги, я спеціально підготував тези до свого виступу. Я хочу просто зауважити наступні речі. Вони може, Володимиру Віталійовичу, і підуть в

дисонанс з тим, що ви казали, тому що гарна ідея... От учора були тут представники посольства Сполучених Штатів, ми обговорювали це питання. Півтори години ми обговорювали і у тому числі ці питання. Гарна ідея, коли бюджетні місця ідуть за успішними дітьми, випускниками, повинні іти в успішні виші і так далі, але є ще, на мій погляд, національні інтереси. Ці національні інтереси – це збалансований розвиток людського капіталу, це проблема безпекова. Бо якщо, наприклад, ми побачимо ті тенденції, які зараз відбуваються, ми можемо побачити, як неконтрольовано проходить міграція з території, а далі з території ще за кордон. Це дуже великий виклик, тому що держава, яка мала 52 мільйони людей, а сьогодні має 39 або 38 мільйонів, це по офіційній статистиці, це означає проблему. І, на мій погляд, дуже важливим є те, що ніхто ні в Кабміні, ні у Верховній Раді, ні взагалі цілісно, системно не сприймає і не вирішує питання того, як зробити так, щоб повернути увагу держави до розвитку людського капіталу, бо гарні ідеї у відповідному середовищі можуть спрацювати абсолютно навпаки. Це як в шахи, коли граєш з регламентом дві години на дві години, і коли граєш з регламентом п'ять хвилин на п'ять хвилин. Абсолютно може бути зовсім інша логіка того, що ти робиш.

Тому, от дивіться: у 2016 році за індексом людського розвитку Україна опустилась у рейтингу ООН на три позиції, посіла 84 місце. Шановні колеги, для України, яка, фактично, створила ракетні комплекси, яка створює сучасні види озброєння і так далі, ну, на наш погляд, це не нормально.

Я бачу по своїй області, я бачу, як, наприклад, залишається тільки 25 відсотків випускників із середнім балом ЗНО 130 і нижче, це означає, що рівень освіченості падає. Давайте спрогнозуємо, що буде через 10-15 років. Якщо ми хочемо віддавати території – да? – на викуп неосвіченості, то давайте і далі працювати в цій моделі.

Тому, в першу чергу, Володимир Віталійович, я просто звертаю увагу: ви – профільне міністерство, ми – законодавці і так далі зі своїми помилками, баченнями і так далі, але ви займаєтесь імплементаціями. Тому подальша імплементація може призвести до неконтрольованого розвитку людського

капіталу. Просимо звернути на це увагу і промодельовати ситуацію. От є така модель, і що буде. Ви ж математик, ви знаєте, про що йде мова.

Наступне, на що я хочу звернути увагу, це те, що нам потрібно все таки те, що і ви говорили, і підтримуєте, вимірювання, не для відсікання, а вимірювання для того, щоб допомогти регіонам, територіям і взагалі людині. Тому, наприклад, створення електронних кабінетів з першого класу для дитини повинно бути, ми повинні бачити, що з дитиною, яка у неї освітня траєкторія, і тоді бачити, чи мають наші діти рівний доступ до якісної освіти по територіям, по регіонам, з точки зору розвитку вчителів там і так далі, і так далі, і так далі. Тобто це дуже багато питань.

Тому я хочу, перше, звернути увагу на позитивні контексти того, що відбулось в 16-му і 17-му вступних роках, і на негативні.

Перше. Це є правда. Збільшення обсягів державного замовлення на природничі, технічні, аграрні та педагогічні спеціальності. Це відбулось і це абсолютно нормально, це дуже правильно. І те, що зараз уже з січня на 25 відсотків буде підвищуватися заробітна плата вчителям, я вважаю це дуже важливим. Хочеться, щоб більше, але дуже важливо, щоб це були кошти реальної економіки.

Наступне. Використання при вступі сертифікатів ЗНО 16-17 рік. І мені дуже подо..., ну колеги далі самі скажуть, що вони думають, що якщо ви підете і на те, щоб взагалі ті, хто не отримали там освіти ще тоді, мали відповідні можливості вступу через ЗНО, не традиційно, а через ЗНО по здібностям.

Далі. Збереження квот для пільговиків, переселенців замість позаконкурсного вступу, який скасовано в 16-му році.

Далі. Впровадження нових коефіцієнтів регіонального, галузевого і сільського до конкурсного балу. Тут я погоджуюсь з Іриною Мирославівною повністю, що потрібно переглянути, там 2 відсотки, 3 відсотки чи 10, це повинно бути пораховано для того, щоб зрозуміти. Я знаю, що, наприклад, Олексій Олексійович взагалі проти преференцій, але я вважаю, що коли преференція системна, тобто на рівні держави зрозуміла, це тут корупції ніякої немає. Це зрозуміло, що відбувається, що оскільки ми розуміємо, що на територіях немає

такого ж доступу до освіти якісної, як наприклад в Києві або у Львові, або у Дніпрі і так далі, ну то слухайте, дитина ж не винувата від того, що вона народилась у селі, де один вчитель викладає математику і фізику, і хімію, і біологію і так далі. Абсолютно ви правильно кажете, що ми доходимо до 15 відсотків, де взагалі ми можемо казати, що анклав освіти починають формуватись в Україні.

Наступне. Вступ до магістратури на спеціальність права також показав дуже багато. Я хочу казати, що є спротив, є неспротив, але якщо ми будемо вимірювати, я вам чесно скажу, фейкова освіта буде закінчуватись.

Далі. Розповсюдження широкого конкурсу на всі медичні спеціальності. Ми це також відчуваємо. Але ще раз хочу сказати, я дякую своїм колегам нардепам, які зайняли принципову позицію щодо 150 балів. Не можна змінювати умови під час умов. Окей, хочете їх вводити сейчас, будь ласка. Але порахуйте все і доведіть, що це 150 або 140, або скільки.

Я також за те, щоб я приходив до доктора і він відповідав відповідним кваліфікаційним вимогам. Але, якщо хтось думає, що...

СКРИПНИК О.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, але, Олексій Олексійович, але, якщо ми думаємо, що тільки на вступі, якщо ми проконтролюємо якість, то далі все буде нормально, це дуже велика помилка. Якщо, я перепрошую, йому просто так ставлять заліки або екзамени і так далі, то це смішно виглядає.

Ми не довіряємо університетам вступ, але довіряємо їм навчальний процес, довіряємо їм заліки, екзамени, державні іспити і довіряємо їм видачу дипломів. Ще раз хочу сказати, збалансована, шановні колеги. От, збалансована політика, це є дуже важливо.

Наступне. Це розширення можливості для здобуття української вищої освіти для вступників з Криму, Донбасу, врахування специфіки переміщених вищих навчальних закладів. Це було дуже важливо. Україна в складній ситуації,

багато людей. Я дуже дякую також позиції і нашим народним депутатам, які голосували за той же 6116, і місцевій владі, і Міністерству освіти.

Ми, по нашим даним, як мінімум в два рази набрали дітей з Криму, наприклад, більше ніж в попередньому році. Це при тому, що ми в кінці червня фактично отримали відповідний закон за підписом Президента України.

Що ще хочу. Ми, тут буде окремо. Я тому, на це далі звернемо увагу. Водночас які прорахунки. Це, от, дивіться, зниження успішності з природничо-математичних предметів. Кількість успішних учасників ЗНО з математики скоротилась на 15,3 відсотки, з хімії на 20,4, з фізики на 21,3. Тобто ми маємо сталу тенденцію до того, що у нас фундаментальна освіта в середній школі зникає.

А в умовах того, що ми прийняли Закон "Про освіту" і в тому, що буде профілізація, виникають ще ризики. Що дитина ж буде тепер обирати після 9 класу і де у нас гарантія, що тільки 2-3 відсотка людей будуть, наприклад, обирати природничо-математичну освіту. Ну, так може відбутись? Це взагалі означає, що ми втратимо в Україні фундаментальну освіту.

Далі. Скорочення обсягу держзамовлення 17-го року порівняно з фактичним розподілом за минулий рік на 17 відсотків. Невиконання плану державного регіонального замовлення професійно-технічними навчальними закладами. Тут їм повинні допомагати, а не приймати зараз 87 статтю, за якою взагалі технікуми і коледжі будуть передані на місцевий бюджет.

Я звертаюсь до колег, завтра буде розглядатись, так обіцяли, 6506, ви знаєте. Далі, завдяки ініціативи Ірини Мирославівни ми подаємо законопроект, який 87 статтю враховує, щоб технікуми і коледжі залишались на державному бюджеті. Інакше це ламає систему і наслідки будуть погані. Більше того, я хочу сказати, що вчора під час розмови з нашими американськими колегами, вони були дуже здивовані, що без консультації це робиться, тому що вони, наприклад, був перший транш, який вони вкладали для того, щоб провести відповідні пілотні проекти щодо трансформації системи технікумів і коледжів, і тому вони не розуміють, чим це закінчиться, якщо технікуми і коледжі будуть передані на місцевий бюджет.

Далі. Дисбаланс між обсягами підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, робітних кадрів і так далі. Ми про це все знаємо. Я хочу сказати, що, дійсно, так не може бути, щоб робітників, ну робітничих спеціальностей було там у рази менше ніж людей, які отримують вищу освіту. Це також є проблема.

Дальше. Катастрофічна проблема доступності сільської молоді до вищої освіти внаслідок низької якості знань вступників із сільської місцевості. Це дані CEDOS, вони є і вони просто вражають.

Дальше. Суттєві диспропорції у державному фінансуванні вищої освіти за регіонами України, що спричинено впровадженням системи розподілу місць державного замовлення за принципом "широкого конкурсу". Так, за інформацією Ради ректорів вищих навчальних закладів Одеського регіону за результатами вступної кампанії цього року близько 30 відсотків бюджетних місць і відповідно третину державного фінансування вищої освіти отримали вищі навчальні заклади міста Києва. Ми не проти Києва, але я хочу сказати, Україна – це не тільки Київ. Тут і так, не тільки вже не проїхати, вже і пройти не можна. Тому така концентрація найбільш освічених дітей-випускників в Києві, на мій погляд, несе великі загрози.

Далі. Поглиблення внутрішньої міжрегіональної міграції абітурієнтів. Так, за даними фахівців аналітичного центру CEDOS, лише 5 областей України можуть похвалитись позитивним сальдо міжрегіональної еміграції, а в деяких регіонах частка тих, хто виїхав з області, в 20-30 разів кількісно переважає частку тих, хто приїхав навчатись до області.

Найбільшими донорами абітурієнтів, які вступили на бюджет, стали Кіровоградська, Рівненська, Черкаська, Хмельницька та Житомирська область, з яких виїхало на навчання в інші регіони 60-70 відсотків випускників. На мій погляд, це також дуже велика загроза.

Дальше. Продовження тенденції щодо збільшення потоку студентів, які вступають до вищих навчальних закладів за кордоном. Я вже не буду зачитувати дані, вони є.

Далі. Продовження вступу абітурієнтів до окремих фейкових вузів на фейкові спеціальності. І тут грає ситуацію так звана демпінгова ціна за навчання.

Далі ці фейкові виші фактично не підтримують виконання відповідних навчальних планів. І в результаті ми маємо, що Київський національний університет видає, наприклад, диплом юриста і якийсь, так званий виш видає такий же диплом юриста державного зразку. Ну, так це працювати не може. І ціна в 4-5 разів інша. Не можна підтримувати якість освіти, якщо ціна менша, наприклад, державної. Це також є проблема.

Далі. Проблема розширення експорту освітніх послуг щодо економічно вигідно вищим навчальним закладам, особливо в умовах обмеженого фінансування.

Далі. Серед суттєвих недоліків проблем цього річної вступної кампанії також є відсутність поінформованості абітурієнта про обсяги державного замовлення на початку вступної кампанії. Володимир Віталійович, ну, з цим потрібно закінчувати, бо це не є нормальним. Це нечесно є, якщо дитина подає, а після того узнає, скільки місць державного замовлення є в тих чи інших вишах.

Далі. Нестабільність умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України. Ну, я знаю, що і ми також, Володимир Віталійович, долучились, і наш комітет, і Верховна Рада до цього. Але ми ж розуміємо, що, якщо ми долучились, то це була просто системна річ. Це також є проблема.

Часті збої у роботі системи електронного вступу, про що вже говорив Олексій Олексійович. Недосконалість нормативно-правових актів щодо підтвердження вступниками права користування сільським коефіцієнтом, ми знаємо, мали відповідні речі. І... робота ЄДЕБО.

Володимир Віталійович, я чесно скажу, вже Олексій Олексійович про це казав, але система повинна так працювати, щоб, ну, скажімо, ніхто ні за ким не бігав, а експортування відповідних даних для аналітики і так далі, повинно бути. Діти повинні мати все це для того, щоб, наприклад, врахувати, при своєму виборі вже на 2018 рік вони могли побачити картинку – да? – таку мапу по Україні по спеціальностям, по університетам, по територіям і так далі для того, щоб також прийняти відповідні рішення, куди подавати документи. Це також є проблема.

Окрім того, умовами прийому 2018 року вищим навчальним закладам надано право самостійного визначення конкурсних предметів ЗНО та їх вагових

коефіцієнтів у конкурсному балі. Хоча ви не "за", я, наприклад, за те, щоб унормувати ці речі. Це буде достатньо чесно, будуть зрозумілі ці правила.

Про автономію... Ну, так а що про автономію взагалі казати, якщо, наприклад, університет не може купити, наприклад, стула або стола, або ще чогось, бо це виходить за рамки відповідної постанови Кабміну?

Я вважаю, що повинно бути зрозуміло: оце фізика – ну, зрозуміло, такі екзамени, якщо це, наприклад, там будівельний – то такі і так далі. На мій погляд, це наведе, ну, хоч якийсь лад на цьому ринку і стане це чесно, бо за рахунок якраз таких речей відбувається, фактично, нерівні права дітей щодо вступу.

Тому ідеологія вступної кампанії на 2018 рік має передбачати – це підвищення якості та ефективності освіти України, вдосконалення підходів до оцінювання результатів навчання та впровадження практики освітніх вимірювань, використання ЗНО як інструмента вимірювання, а не відсікання, встановлення балансу між вимогами ринку праці та вищої освіти, тісної співпраці з роботодавцями, отримання диплому як гарантії працевлаштування та кар'єрного росту, бо дуже багато людей, які закінчують, не можуть працевлаштуватися, і від цього росте недовіра до системи освіти, розроблення та впровадження нової моделі фінансування вищої освіти та розподілу державного замовлення з врахуванням реальних потреб економіки і трудових ресурсів. Оце, на мій погляд, дуже важливо. Тому, якщо цю не закласти філософію, ми і далі продовжимо забирати найбільш освічених дітей з регіонів, і далі будемо якраз мати таку систему стагнації. Дякую за увагу.

І хочу надати слово у рамках дискусію Кременю Василю Григоровичу, президенту Національної академії педагогічних наук України. Будь ласка.

КРЕМЕНЬ В.Г. Дякую, шановний Олександр Володимировичу. Шановні колеги, комітет, дійсно, серйозним чином підійшов до розгляду підсумків вступної кампанії у цьому році і було попереднє засідання, сьогодні продовження. Я мав тоді честь виступати на тому засіданні, наша академія подала і матеріали, зокрема і щодо постановочної частини, щодо можливих змін прийому. Я не буду повторювати ці матеріали, ці ідеї, тим більше я ще раз кажу, що я тоді виступав.

Я хотів би на одному питанні, можливо, зосередитись. Так, згадували про нього, і Олександр Володимирович зараз, але мені здається, що це питання заслуговує більшої уваги. Мова йде про експорт освітніх послуг. От ми взяли тут матеріали щодо останнього рейтингу "Таймс" за 2017-2018 роки. Я скажу, що у нас 5 університетів увійшли, один університет Тараса Шевченка – це 801, місце 1000, а Франко львівський, "Львівська політехніка", "Київська політехніка" і Каразінський університет – це 1001 і плюс. Ну, тобто це найкращі наші університети і по "Таймсу", і взагалі так по нашому розумінню серед найкращих. Так от, якщо подивитись на відсоток іноземних студентів у цих університетах, а це теж важливий показник для оцінки, міжнародної оцінки, то зазначу: Іван-Франко – один відсоток від усіх студентів іноземців в університеті Франка; "Львівська політехніка" – один відсоток. Оце у "Франко" – 18 тисяч, я буду округляти всіх студентів, один відсоток є, у політесі – 28, майже 29 – один відсоток, "Політехніка" університет Шевченка... вибачте, КПП – теж один відсоток із 21 тисячі. І на цьому фоні дуже достойний показник каразінському університету – там 27 відсотків студентів університету є іноземцями, студенти з інших країн.

Аналіз, ну, стану справ свідчить, що окрім конкретної роботи, більш-менш ефективної в цих університетах і в інших університетах, є певні речі загальнодержавні, які стримують ось цей процес поширення, розширення приїзду іноземних студентів до нас.

Ну, мова йде про те, що перешкоджає цьому складна і бюрократизована система первинного запрошення іноземного студента на навчання. Це – одне.

А друге те, що іноземні студенти не мають права на працевлаштування під час навчання.

Тому ми вважаємо, що потрібно було б привести у відповідність із практикою розвинених демократичних країн правовий статус іноземних студентів, внівши для цього зміни до Закону України (номер 1382-4) "Про свободу пересування і вільний вибір місця проживання", яким передбачити збільшення встановленого 10-денного терміну реєстрації для іноземних громадян, які отримали освіту в Україні та бажають продовжити навчання на наступних

рівнях. Думається, це під силу міністерству за підтримки комітету, інших комітетів, потрібно теж буде звертатися ці зміни.

Я скажу, що два тижні назад Національна академія педнаук проводила конференцію, міжнародний форум, науково-педагогічний форум у Польщі у Бидгощі. Перед цим була зустріч українських і польських педагогів у посольстві у Варшаві. Так от, нам була можливість поспілкуватися з нашими студентами, які навчаються у Польщі.

Ну, і ще раз вот вони підтвердили в цьому спілкуванні, що в польських університетах учитися легше, можливо, ніж в українських. Тому що немає такої вимогливості, немає такого... таких вимог серйозних. І вони так свідчать, що аби стати спеціалістом, гарним професіоналом, потрібно самому старатися це робити, не під палкою, муштрою, а самим, от.

Але, знову ж таки, одна із причин чому вони туди їдуть, окрім диплома європейського зразку, зразка Євросоюзу, це, безумовно, те, що більш демократичний стан їх там проживання, їх там відносини у Польщі. І тому нам потрібно теж для іностранців, для іноземців в нашій країні, ну, передбачити ті зміни, про які я сказав. Позитив є, я пам'ятаю 15 років назад було 32-33 тисячі студентів, зараз – 66, але 15 років пройшло. За цей час інші країни значно більше збільшили кількість іноземних студентів. Тому от я хотів би наголосити на цьому аспекті, на аспекті залучення іноземних студентів. Чому? Тому що переконаний, ніхто ніколи не зупинить від'їзд наших студентів нашої молоді в інші країни – буде конкуренція, ми нічого не можемо зробити, щоб вони не їхали у Польщу. І...

ГОЛОВУЮЧИЙ. За рахунок якості можемо змінити.

КРЕМЕНЬ В.Г. Да. Да, за рахунок якості. Але не тільки навчання, а якості диплому, перспектив диплому. А перспективи диплому такі, що він зможе працювати в Німеччині, в інших країнах. Да, змінили б за рахунок якості, якби завтра Україну прийняли в Європейський Союз, да, і наші дипломи...

_____. (Не чути)

КРЕМЕНЬ В.Г. А?

_____. *(Не чути)*

КРЕМЕНЬ В.Г. А ви знаєте, глобальний... глобалізація – об'єктивний процес. Або ми ставимо якісь кордон, не пускаючи переїжджати, або ми готуємо фахівців таким чином, щоб вони залишались тут, а не їхали кудись. Ми ж говоримо, що створюється єдиний ринок праці. Так, мабуть, треба готувати нам людей, які б їхали програмістами працювали чи тут працювали, а не прибиральницями, коли ще й вчителі їдуть.

Тому об'єктивний процес глобалізації ринку, глобалізації поля навчального, він є... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви рішення комітету підтримуєте, Василь Григорович?

КРЕМЕНЬ В.Г. А?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення комітету... проект рішення?

КРЕМЕНЬ В.Г. Так, проект рішення комітету я підтримую. Але хочу звернути особливу увагу на створення ліпших умов для залучення іноземців для навчання в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Василь Григорович. Репліка, будь ласка. Не можна ж народним депутатам не давати можливість, да.

СКРИПНИК О.О. Я просто не може не зреагувати. Дві репліки. Власне, коли ви питали, що робити, якщо ми ставимо 150 балів, ну, треба впроваджувати систему, яка перевіряє, яку якість освіти отримують студенти в тому числі

іноземні. Деякі країни перевіряють, що знають їхні студенти після закінчення українських вузів і роблять висновки про рівень навчання в українських вузах.

А для тих, хто думає, що це так все просто і там "маслом намазано", дуже рекомендую зайти на "Amazon" і побачити, скільки книжок є для підготовки здачі медичного екзамену для того, щоб здати після того, як ти вчився в дуже простому американському вузі на медичній спеціальності, здати екзамени для того, щоб отримати диплом. Це є такий, м'яко кажучи, ужас. Просто рекомендую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жах.

СКРИПНИК О.О. Жах. Да, жах, дякую. Подивитесь. Раз.

І друге. Ну, не можемо ми бути наполовину вагітними. Якщо ми все-таки за ринок, ви абсолютно праві, діти їдуть і ми нікуди від цього не дінемося. Але їдуть, ви дуже правильно вижили "робота", бо їм буде робота. Тому що питання не стільки є освіти, скільки є питання, що ти після того, як ти отримаєш освіту, де ти будеш і з чим ти будеш працювати.

Тому єдине рішення, це просто треба думати про те, як поправити цю ситуацію в Україні. Це раз.

І друге. Треба навпаки радіти, що ті діти поїхали вчитися в Польщу. Тому що так само вони будуть хто з кращою освітою, хто з різним... потім будуть повертатися. Тому що, якщо ми хочемо конкурувати в світі, а іншого виходу у нас немає нам потрібні діти, які мають різнопланову освіту, тому що насправді, якщо ви запитаете в любого директора компанії, яка працює на закордон в тій чи іншій вони на це вже скажуть, нам потрібні люди з міжнародним досвідом, нам цього всього більше не вистачає. Тому не треба за це переживати, треба переживати, щоб поправити ситуацію в країні, поправиться ситуація і ті повернуться, хто буде краще і інші будуть менше їхати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Олексійович.

Немає проблем. Нормальна міграція це абсолютно нормальний процес, але коли міграція більше ніж 50 відсотків з території або з України є тоді питання. Ми

ж за баланс це ж абсолютно нормально. Інфляція гривні це нормально, але якщо це інфляція там на 10 відсотків проходить, там за три-чотири роки це одна ситуація, коли це проходить за один день, це інша ситуація. Так і тут, міграція неконтрольована може мати дуже погані наслідки.

Я хочу надати слово зараз... і ще щодо Бидгощі, просто було питання, ще раз повертаємося, там, де подвійні дипломи повинні бути через міністерства вирішені питання інтегрованих планів інакше це буде фейк, який буде використовувати і надалі польськими вишами, на жаль. Володимир Віталійович, ви знаєте цю проблему.

Ніколаєнко Станіслав Миколайович, ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України. Будь ласка.

НІКОЛАЄНКО С.М. Наша асоціація агро..... університетів і коледжів нараховує приблизно 400 навчальних закладів різних там і так далі. Вони мене уповноважили зробити кілька речей, я не буду загальнотеоретичні, більш конкретно скажу.

По-перше, мені здається, якби ми таки на наступний рік запланували проведення такої наради, щоб не окремо робили міністерства, окремо комітет, а спільно, тим більше, що три депутати члени колегії і це було б більш ефективно, щоб тоді ж воно ефективніше було б для роботи.

Друге питання. Наприклад, я візьму дуже простий момент, це сільська молодь. Я назву деякі цифри ми вже... тут лунали, колега говорила, 37 відсотків сільської молоді в загальному числі, 15 відсотків селян вступило на бюджетну форму навчання і я вам хочу сказати, це так прикро, коли скажімо, я знаю, що на окремі спеціальності в нашому університеті ми мали завжди дві третини – 75 відсотків сільської молоді, в цьому році ця цифра впала вдвічі. Якщо в минулому році університет набрав більше половини сільської молоді, то в цьому році 27 відсотків. А проведена профорієнтаційна робота, підготовчі курси, олімпіади, зв'язки такі були шалені. Я вам наведу приклад, на економіку сільського господарства ми мали 700 заяв із них 200 – першим пріоритетом. Всі 18 аграрних

університетів отримали 13 місць держзамовлення на сільське господарство, на бухгалтерський облік – ще 10 і так далі.

Я задаю питання, ми говоримо про національні інтереси, хто буде працювати в сільських радах, фермерських господарствах і так далі, і так далі, і так далі, в управліннях сільського господарства? Да, будуть випускники престижних університетів, але туди ніхто не поїде. Ми Україну положимо на лопатки. Це галузь, яка дає сьогодні 40 відсотків експорту, 18, 17 відсотків ВВП і так далі, ви подивіться.

Тому я хотів би сказати наступне. Може, це непопулярно, але я вважаю, що для депутатів сьогодні, з точки зору національної безпеки, потрібно переглядати Закон "Про вищу освіту". Він приймався гарний, але він приймався на яких емоціях і формування єдиних списків, конкурсних списків, їх потрібно відмінити. Сьогодні чого педагоги мовчать? Тому що педагогам довели по регіонам кількість фізиків, хіміків, біологів, вони спокійно справилися з цим завданням. А як же ми справляємося, якщо ми лісівників набираємо 12 відсотків, якщо ми біотехнологів набираємо 10 відсотків, ми набираємо 3 відсотки бухгалтерів? Підождіть, а що ж буд далі? А де елеварники? А де...? І так далі, маса ж спеціальностей залишилися взагалі неохопленими. Тепер буквально кілька конкретних, щоб не заважати більше.

Перше. В правилах прийому є серйозні помилки. Взагалі-то я хочу сказати, що міністерство ставилося нормально і провели ми наради, і ніби все врахували, але деякі моменти залишилися. Ну, наприклад, дивіться, от сьогодні ми сказали, для сільської молоді, віддаленої молоді давайте зробимо підготовчі курси. Ми зробили, 100 чоловік десь у нас ними скористалася, 67 з них поступило, ну, може, даже 70. При тому ребята приходили 140-150 балів, а ЗНО покладали всі за 170, от 170 до 180. Ми їм підняли на 20, на 37 балів, вони вступили майже всі. Але ж питання друге, дивіться, якщо в нього єсть бал і він має право до 10 відсотків отримати. Так, Володимир? І якщо я ввожу сьогодні на любую спеціальність інженера-електрика сільського господарства ввожу, наприклад, цей бал, то всі решта у мене на 10 відсотків нижче отримують бали. Якщо вони підуть від мене, умовно, в Луганський чи в Харківський, чи в Херсонський університет, їм зразу

плюс 10 відсотків, де немає цього балу, ну що ж це за робота, ми дискредитуємо все населення. Ну так же не може бути, що якщо ми ввели тільки цей бал, то всі решта найменше на 10, і саме головне, що людина вступає із цим самим балом у другий університет і має ці всі відсотки. Ну це ж нерозумно? Нерозумно.

Буквально і ще одне. По коледжам буде велика біда, я підтримую Олександра Володимировича, якщо ми коледжі передамо на місцеве... ми ж зруйнуємо державну політику. Я знаю, я у тій Америці останні 4 роки 12 разів був у кожному коледжі і так далі. Неможна цього робити, навпаки нам треба коледжі підсилювати, це якраз ті, що працюють на регіони, на галузі, на спеціальності і так далі, так далі, так далі.

І ще одне. Люди добрі, ну давайте не... Ну, ми ж сьогодні спростили систему вступу до того, що у нас в університеті 150 викладачів ціле літо просиділи біля цих комп'ютерів, цілий день ждуть, що щось прийде, а вночі з часу ночі починають заповнювати. Неможна робити ці 10-9 заяв, 3-5 заяв максимум, ну це ж нада кожну заяву обробить. Ну, ні в одному університеті людина з дев'ятим пріоритетом не навчалася і з сьомим не навчалася. і з шостим не навчалася. 5 – це вже все, п'ятий пріоритет – це 99 процентів, що він до вас не прийде. Ну нащо дурної роботи, друкуємо, сидять цілими... Ну, давайте це не робить.

І ще одне на завершення. Шановні народні депутати, колись мудрі ваші попередники, а наступні попередники назвуть вас мудрими, ввели таку галузь як дослідницькі університети. Я не кажу, скільки їх може бути, нада об'єктивні механізми, термометри і виміряти це все, хай їх буде 7, 8, 9, які будуть... От я вам скажу, сьогодні кожного дня приїжджають люди, дайте програми, дайте плани на лісівника, на рибне і так далі. Бо у людей уже повимирали всі спеціальності. Ми сьогодні... От сьогодні приїхали, організують у Хмельницькому кафедру сільхозмашин, немає ні підручника, ні посібника, ні програми, а ми з усіма фірмами у світі. Джон Діром працюємо, до нас усі... ми сьогодні безкоштовно це робимо, бо розуміємо, люди остануться взагалі без підготовки. Так я до чого це все веду? Потрібно запровадити норму статті Закону "Про вищу освіту" про дослідницькі університети. Це ті університети, які будуть концентруватись на підготовці магістрів, кандидатів наук і будуть науково-методичними центрами.

Інакше... Ну, так не може бути. Я сьогодні... Ми не зменшили, скажімо, набір в університет, хоч держзамовлення нам, Олександр Володимирович, нам зрізали державне замовлення, практично, на 40 відсотків за три роки. І по всіх сільськогосподарським спеціальностям. Але я не про це хочу сказати. Ми перекрили це все контрактниками, але контрактники не знають, хімії, фізики і біології і не готові до цього... Ми їх вчимо, але це не те зовсім. З них нічого не буде в такій перспективі, що б ми хотіли мати велику... Я завершив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Бугров Володимир Анатолійович, проректор Національний університет імені Тараса Шевченка. Будь ласка.

БУГРОВ В.А. Шановний Олександр Володимировичу, шановні народні депутати, шановні колеги! В цілому, ми підтримуємо ті умови прийому, які функціонують сьогодні, і закликаємо до того, щоби основну канву їх залишити незмінною впродовж трьох років.

Власне кажучи, до цього нас спонукає, мабуть, найбільша кількість отриманих заяв, і якщо у шановного Станіслава Миколайовича влітку у приймальній комісії працювало 150 чоловік, то у нас 900 чоловік, які, на жаль, після цього не мають відпусток, бо окремого персоналу приймальної комісії немає, це ті самі науково-педагогічні працівники і співробітники деканатів, кафедр і так далі.

Тому, готуючись до завтрашнього засідання робочої групи по розробці чи вдосконаленню умов прийому, ми просимо і комітет, і міністерство оптимізувати терміни прийому, користуючись тим, що є електронна система подачі документів.

Друге. Ми просимо оптимізувати терміни прийому в магістратуру, тому що аргумент про те, що деякі університети не видають дипломи – це аргумент, який... і через те випускники не можуть реалізувати право вступу до магістратури, це аргумент, який не витримує критики, бо невидача вищим

навчальним закладом диплому – це є предмет колишньої Державної інспекції навчальних закладів і прокуратури, а не умов прийому.

Власне кажучи, ніщо не заважає сьогодні, маючи єдину державну електронну базу з питань освіти, вводити електронні кабінети вступників до магістратури, подібно так, як це з випускниками школи, які реєструються на ЗНО ще у січні місяці, не маючи атестату. Тому будемо просити Міністерство освіти і науки цей календар оптимізувати з тим, щоб полегшити підготовку до навчального року. Це абсолютно реально, тому що цьогорічний успішний, на нашу думку, експеримент ЗНО до магістратури з права виявився не зовсім вдалим за календарем, тому що навчальний рік у магістрів почався 15 вересня. Не було би жодної проблеми в цьому, але за цим тягнеться ціла низка супутних питань. Які? Вони на перші погляди настільки важливі, але для осіб чоловічої статі це військкомат, це військова кафедра, це призов і ціла низка інших питань навіть, в тому числі, пов'язаних з гуртожитками. Так, тому що широкий конкурс, який дав можливість університету Шевченка набирати кращих, і ми завдячуємо цьому, але він призвів до того, що кількість вступників з-поза меж Києва кардинально – я абсолютно свідомо це кажу – кардинально виріс. Нам приємно, що ми привабливі для вступників і пропонуємо, скажімо, унікальні програми, як бакалаврату, так і магістратури, скажу, як приклад, що, мабуть, ми єдині маємо цьогоріч програму потрібного дипломування "Мехамт". Вчора наша випускниця отримала, Марина В'язовська, чергову міжнародну премія "Мехмат" Київська школа економіки, Університет Хьюстона програма з математичної економіки, якої немає аналогів в Україні.

І хотів би саме от користуючись цим, щоб ми все ж таки врахували при вступній компанії не лише інтереси абітурієнтів, хоча вони головні, але інтереси і співробітників університетів і роботодавців, тому що ми їх залучаємо теж до відбору, в тому числі в наші коледжі тут погоджуюсь з Станіслав Миколайовичем, так у нас в структурі університету два коледжі. Це оптико-механічний колишній арсенальський технікум і геологорозвідувальний. І ось уявіть собі, на сьогоднішній день ми будемо мати проблему з тим, що унікальних фахівців... а вони користуються попитом, це в тому числі "Ізюм", де підготовка

для казенного підприємства, яке виготовляє приціли для гармат. Фахівців не буде, тому що ясно, що цей коледж філія там ляже. Тому просимо... просимо підтримати ось цю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завтра спробуємо...

БУГРОВ В.А. Будемо дуже вдячні, тому що це, дійсно, принципові речі.

І, завершуючи, хочу просити Володимира Віталійовича, як фахівця в цьому питанні, ми повинні забезпечити інформаційну складову вступної кампанії. Як би ми не хвалили інформаційну систему "Конкурс", ця система адмініструється громадською організацією, тобто організацією, яка не несе відповідальності за оприлюднення інформації по вступу жодної. Таку відповідальність має нести ДП "Інфоресурс" на підставі поданих навчальними закладами даних, внесених її, тільки адекватна робота "Інфоресурсу", ну, і Єдиної державної електронної бази спростить всі наші з вами дії по прийому. Іншого шляху, якщо ми вибрали дорогу оптимізації через широкий конкурс, через централізований розподіл бюджетних місць, іншої спроби розв'язати всі практично от без уточнення роботи ЄДЕБО практично неможливо.

Ми готові з свого боку, наші фахівці постійно беруть участь в консультаціях з програмістами ДП "Інфоресурс", з адміністраторами, але переконані, що слід залучити якомога ширше коло фахівців для того, щоб ми до нового року, бо з нового року фактично база потрібна для належної організації вступного кампанії, щоб до нового року довести її до пуття. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимир Анатолійович.

Слово надаю Совсун Інні Романівні віце-президенту Київської школи економіки. Тільки, якщо можна, з мікрофона, бо все іде під стенограму.

СОВСУН І.Р. Я, наравду, не планувала виступати. Я дуже коротко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Настоящие мужчины є, які дадуть стул?

СОВСУН І.Р. Ні, все гаразд. Я постою, все гаразд. Я – феміністка, я постою, все гаразд. В мене є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, от бачите, у нас...

СОВСУН І.Р. Тепер я маю довше виступати.

У мене щодо вступної кампанії, я думаю, що декілька ключових питань. Питання перше, те, що Олексій Скрипник вже піднімав питання, яке стосується роботи ЄДЕБО. Ми розуміємо, що в цьому році було нове програмне забезпечення, воно було недосконале. Мене турбує, що проблема виявляється, є не лише в тому, що частина програмного забезпечення дороблялася в процесі вступної кампанії, але в тому, що закладені алгоритми роботи в ЄДЕБО, вони мені видаються щонайменш дивними. До прикладу, Київська школа економіки зараховувала студентів на магістерські програми, в частини студентів не було інформації про їхні попередні документи про освіту. Так. При чому це стосувалося документів минулого, позаминулого років.

На звернення до ДП "Інфоресурс" нам сказали: "Створіть картку цієї людини, самі внесіть дані про диплом". Я запитувала у Володимира Анатолійовича Бугрова, у них така сама ситуація. Де-факто це означає, що база дипломів створюється людьми, які працюють в університеті, і тут питання тільки відповідальності цих працівників університетів. Так, де-факто ми могли створити картку будь-якої людини, додати будь-який диплом і потім він був би офіційним, тому що був би в базі, ось. І, насправду, навіть ми як університет не могли знати достеменно чи той документ, який принесла нам випускниця, чи він є справжнім, чи ні, перевірити його неможливо. Натомість ДП "Інфоресурс" пропонує просто внести його в базу і тоді достовірність цих документів є під великим питанням. І мені здається, що це системна помилка у формуванні бази даних документів про освіту, над якою треба думати, інакше ми через рік матимемо безліч документів про освіту, справжність яких ми не зможемо перевірити і це дуже насторожує.

Друге питання в контексті дискусії про умови прийому на наступний рік я почула позицію міністерства про 140 – на медичні спеціальності. В якості радника міністра охорони здоров'я я підтверджую, що позиція Міністерства охорони здоров'я залишається на рівні 150. Тому що це є якийсь мінімальний поріг, який відсікає щонайменш 50 відсотків найслабших абітурієнтів. Якщо подивитися, вступні вимоги на медичний факультет в Європі, в Америці, да, подивіться в Британії університети: ти не можеш вступити на медицину, якщо в тебе немає атестату "ААА", це відмінний атестат, це навіть не 150, це 185 і вище. Так. У нас чомусь вступають трійчники, на фармацію вступити можна - 110, на контракт. І, звичайно, це... це страшні цифри, і нам усім вже страшно до лікарів ходити, через 6 років – буде ще страшніше. Тому, мені здається, що це питання треба окремо проговорити. І я пам'ятаю позицію комітету минулого року, позиція полягала в тому, що не можна в останній момент вносити зміни. Хотілося би...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Після 15 жовтня.

СОВСУН І.Р. Так. Хотілось... Зараз до 15 жовтня. Наступного року...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вносить - це вже ваше право.

СОВСУН І.Р. Так. Питання в тому чи... якою є позиція комітету в цьому році? Хотілося би почути чіткішу позицію політичну з цього приводу

І третє питання. Залишається критичною ситуація з набором на педагогічні спеціальності. Я бачила в пропозиціях до умов прийому окремі експерти пропонують встановити якийсь хоча б прохідний поріг для набору на педагогічні спеціальності. Ми всі розуміємо, що це може зменшити набір на ці спеціальності, але в даному випадку я не думаю, що в когось викликають сумніви щодо того, наскільки нам потрібна велика кількість учителів, які вступили на педагогічну спеціальність з балом 103, 105, 110, 115. Де-факто, це ті люди яких ніхто з нас не хоче бачити в школі, де вчитиметься наша дитина. Так, і тому мені здається, що в даному випадку треба думати про якийсь механізм стимулювання

набору якісніших абітурієнтів, так підвищена стипендія – один з механізмів можливий, це добре. Але мені здається, що прохідний поріг треба встановлювати для педагогіки, тому що це так само, питання національної безпеки.

І якщо повернутися знову ж до досвіду міжнародних країн... міжнародного, так, у Фінляндії, коли вони починали реформу школи, котра побудувала цю відому фінську школу та перша вимога, над чим вони почали працювати, вони встановили чітко, що на педагогічні спеціальності можуть вступати тільки ті випускники, які ввійшли до числа 30 відсотків найкращих випускників цього року. Для педагогіки. Так у нас де-факто виходить 30 відсотків найгірших вступає на педагогічні спеціальності, так і це питання державного регулювання це не питання ринку – так? – тому що в даному випадку це питання національної безпеки, і педагогіка і медицина мені здається, тут мають бути пріоритетними і хотілося, щоб була політична позиція, і комітету і міністерства з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СОВСУН І.Р. Все, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перше, я хочу відреагувати. Дивіться, дійсно, проблема і місії даних в ЄДЕБО це один з ключових моментів. Інакше після цього через два-три роки будуть проходити прокурорські, НАБУшні і так далі перевірки, які будуть дивитись, а хто ж вперше, так зробив цей документ, хто провів емісію цих документів. Якщо зараз не буде чіткої, розумної позиції до цього, то ЄДЕБО втратить той сенс, який, взагалі, був. Це перше.

Друге. Те, що стосується учителів я абсолютно погоджуюсь, я б також з великим задоволенням зробив би, щоб наприклад, там вступний бал для вчителів був 150, бо ми розуміємо, що це практично те ж саме, що і доктор, тому що той відповідає там за фізичні речі, а той відповідає за ментальні речі і це абсолютно правильно. Тому в цьому сенсі це вже позиція, я вам чесно кажу, зі мною можна погоджуватись – ні, але якщо б я мав можливість би я зробив би так, щоб три мінімальні оклади були оголошені й зроблені з 1 січня і це був дуже потужний

меседж для того, щоб найкращі пішли якраз на вчителів. Бо, якщо я знаю, що в мене буде базова заробітна плата 9 тисяч 600, все, я точно буду йти. Я, коли йшов на фізмат я пам'ятаю як багато не зважаючи на те, що було дуже складно, але всі знали, на 10 советских рублей це було більша стипендія. Далі: що заробітна плата для вчителів математиків була більша і так далі. Тобто, якщо ми хочемо це повернути ми повинні дати меседж, але меседж потрібно давати через державний бюджет, якщо ми цього не закладемо ми й далі будемо продукувати остаточний принцип. Тобто на вчительській спеціальності вже підуть тільки ті, хто, взагалі, нікуди не зміг поступити. Це означає, що такі вчителі підуть до дітей і далі ми маємо замкнутий такий цикл. Дякую, Інно Романівно.

Я хочу надати слово Максимюку Олександр Петровичу, є? Провідний науковий співробітник Інститут фізіології імені Богомольця, Академія наук України, але до трьох хвилин. Будь ласка.

Також, якщо можна під...

НІКОЛАЄНКО С.М. Я одну репліку, якщо можна скажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

НІКОЛАЄНКО С.М. Мені дуже цікава дискусія, але ні одна країна світу скільки уваги не приділяє вступній компанії, а приділяє якості освітнього процесу. Це по-батьковому моєму заповіту: "можна з ума зійти, якби був розум".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Станіслав Миколайович, я перепрошую, але хочу сказати, що хтось 12 років тому запустив централізовану систему після цього закон 2014 року запустили взагалі...

НІКОЛАЄНКО С.М. Олександр Володимирович, я вам відповідь дам як радник позаштатний поки ви не вигнали. Я вам скажу: я жодної наради, і тут присутній Кремень сидить, не проводив по вступній компанії вона була абсолютно прозора, зрозуміла і ніякої дурні не було.

Ми оце зараз оцією вступною компанією вже дійшли до сумасбродства якогось...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Станіслав Миколайович, ви пропонуєте зняти це... немає проблем.

НІКОЛАЄНКО С.М. Я вам, що хочу сказати, я сьогодні з цим ЄДЕБО кожний день пишу листи, в когось якогось дозволу беру, слухайте, до сих пір вступна кампанія йде. Так дайте мені можливість прийняти людей і навчальний процес організувати. Ви кажете, що ми хорошо провели юристів, я задаю питання тоді. Скажіть мені, а по якому стандарту ви писали ЗНО для юристів? У нас нема стандарту юридичного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Комітет точно не писав ніяких стандартів.

НІКОЛАЄНКО С.М. Та його не існує. Ще Василь Григорович не зробив і я не зробив. А вони теж не зробили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Станіслав Миколайович, на жаль, ми пожинаємо відповідні рішення, ми їх приймали і зараз ми їх маємо.

НІКОЛАЄНКО С.М. Парламент 2004 роком непередуманим, 14-м роком непередуманим Законом "Про вищу освіту", скоропальним, зробив оце рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, абсолютно. Ну, от, ми зараз якраз вирішуємо централізовано ці питання. В Турції, в Турції така система, але там випускають півтора мільйона дітей, а місць у вишах 350 тисяч. Це зрозуміло, це там так може працювати система.

НІКОЛАЄНКО С.М. І три турецьких університети просяться у нас на подвійні дипломи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, добре. Олександр Петрович, будь ласка.

МАКСИМЮК О.П. Шановний Олександр Володимировичу, шановні народні депутати! Шановні присутні! Я швиденько змалюю проблему. Тобто є такий в Україні Закон про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів. Це закон дуже гарний, там все дуже добре виписано.

І зокрема, в 20 статті цього закону вказано те, що обіг в Україні цих речовин регулюється окремою постановою Кабміну. Слава Богу, закону вже у нас 11 років. Оцієї окремої постанови Кабміну, яка визначає цей порядок, її, на жаль, досі не існує.

Ми нещодавно просто зіштовхнулись з такою проблемою. Тобто ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Петрович, я перепрошую, але ми розглядаємо питання вступної кампанії. Якщо ви хочете, тут є перший заступник. Далі ви можете це питання вирішити. Це питання постанови Кабміну, воно йде після МОН. Але ми зараз розглядаємо інше питання. Не наркотики...

НІКОЛАЄНКО С.М. Вступна кампанія – це наркотики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Петрович, добре, все. Це не по темі. Ви з Володимиром Віталійовичем далі.

Так, шановні колеги, будемо закінчувати. Романюк Сергій Михайлович, заступник голови Профспілки працівників освіти і науки України. І зараз переходимо до народних депутатів.

РОМАНЮК С.М. Добрий день, шановні колеги! Хочу привітати всіх з завтрашнім святом – Міжнародним днем вчителя. Такі спільноти як ЮНІСЕФ,

ПРООН, ЮНЕСКО, наш Інтернаціонал освіти зробили спільне послання для суспільства. І фактично перше речення цього послання вони говорять, що вчитель є найважливішою основою стійкості суспільства. Тобто не буде вчителя – не буде суспільства, не буде держави, все розвалиться.

Я все-таки прошу, щоб ви підтримали у проекті рішення, яке є, пункти 2.4, 2.6, проти яких виступило Міністерство освіти, тому що вчитель-бакалавр – це ніхто. Постанова Кабміну 1109 говорить, що на категорійність атестуються тільки люди з повною вищою освітою із ступенем магістра. Це означає, що педуніверситети, випускаючи бакалавра, знають наперед, що він у школу не піде, тому... *(Шум у залі)* ...це вже продовження...тому що в нього там нема ніякого кар'єрного зростання, він буде завжди отримувати дотацію до мінімальної заробітної плати.

Тому у нас є у медуніверситетах шість тисяч людей, які поступають із середньої освіти на магістра, можна такий шлях зробити, або збільшити кількість магістерських місць у педуніверситетах, тобто набрали 100 студентів на бакалавра, значить, деś 90 повинно робити магістерських.

От прошу ці пункти залишити, і більше не буду забирати час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло!

Володимир Віталійович, відреагуйте, це дуже важливе питання. *(Шум у залі)* Добре, домовились!

Тут є питання, для мене, наприклад, є питання того, чи можна взагалі там залишатися, щоб рівень бакалавратури був достатнім, наприклад, для... ну, наприклад – да? – для того, щоб ти був вчитель. Це просто питання – да? – і це питання там все-таки через постанови Кабміну і профільні міністерства.

Є питання, наприклад... Ну, тобто є питання, які пов'язані із цими речами. Або, я знаю, там є вже спроби там обговорювати питання, що молодшого спеціаліста буде достатньо для того, щоб ти був вчителем початкових класів. Наприклад, я знаю, ці там пропозиції поступають.

То ми розуміємо, що буде відбуватися... *(Шум у залі)* Ні, ну, я, наприклад, скажу, що це означає задати потужний тренд до того, що буде знижуватись якість освіти, якщо початковій школі буде достатньо рівня молодшого спеціаліста.

Будь ласка, потім відреагуєте.

Шановні колеги, розпочинаємо. Народні депутати України, Михайло Михайлович Поплавський, будь ласка. Я знаю, що він спеціально прийшов сьогодні якраз... *(Шум у залі)* Ні-ні, поки руку не підійме, ми не відпустимо! Ну, як без запису? Так!

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, можна.

Можна я перепрошую, народний депутат спеціально прийшов, часу немає, Володимире Михайловичу, ви не будете проти, якщо його помічник представить цю позицію, бо попередній раз ми голосували...

ЛИТВИН В.М. Сидів дві години...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ви... ні, це є дуже важливим теж стосується і закону... все домовились тоді. Все.

ЛИТВИН В.М. Дисципліновано тоді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, домовились ваш помічник представить. Добре. Поїхали.

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Я хочу сказати, що в принципі Університет культури все влаштовує.

_____. Конкурентів немає.

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Конкурентів немає. Справа не в тому, але я хочу по вступній компанії потрібно переговорити по цих всіх, які предмети йдуть на вступну кампанію, які дисципліни, тому що не можна, наприклад, на актора театру і кіно давати математику, чи хімію чи біологію додатково. Розумієте?

І я хотів би, коли Міністерство освіти хтось розробляє оці умови, щоб він там записаний був "Пупкін", "Іванов", "Сидоров", тому що міністерство це ж не може все таке бути, якщо там є кілька людей, які не розуміють, що потрібно для творчих вузів специфіка. Ну да, коли розробляє хтось, наприклад, хто розробляє от такі до маразму доходить, буває читаєш і даже не віриться мені. Я маю в виду умови прийому, не можна фізику, хімію там дати для акторів кінотеатру це ж гуманітарний блок. То ви скажіть хто? Прізвище кажіть. Міністерство освіти – це взагалі, тому що я наприклад, я виконавець завжди такий то, якщо це Шаров, кажіть, що це Шаров. Якщо це там да, якщо там інспектор, значить, інспектор, якщо Поплавський, значить, Поплавський. А так не можна – Міністерство освіти – і не знаєш з кого спитати. Та ні, то я до вас приїду, до вас то окреме питання. Да.

Але я хочу сказати, що в принципі дуже багато часу ми в цих умовах прийому, вступна компанія ми з наймаємося чорт знає чим. І з точки зору, наприклад, сьогоднішньої кампанії я не буду говорити дуже всього наговорили скільки, що достатньо на вісім протоколів, от, на вісім протоколів. Але я хотів би, щоб готували ті теми, які сьогодні йдуть. За 20-30 хвилин закінчували. Ну, не можна дві години, ну, зараз я теж ще 15 хвилин і я піду, у мене часу нема тут. Ну, я розкажую чесно свою точку зору. У мене одна хвилина – сто доларів коштує.

Да, я маю в виду, щоб ми швидше робили. Тому що зараз почитають, виступаючі, виступаючі. Є проект, подивилися, проект подивилися, проголосували, пішли далі. Це можна проходити, проводити, ну, за півтори години максимум, півтори. Ми зараз одне питання. А я бачив там ще 8 питань!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович, ви "за" проект рішення чи ні?

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Я його не бачив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, зрозуміло.

Так, далі хто з народних депутатів ще хоче? Будь ласка. Тарас Дмитрович Кремінь, будь ласка.

КРЕМІНЬ Т.Д. Я цілком підтримую проект рішення нашого комітету стосовно першого питання. Але я хотів би звернути увагу на декілька таких принципових речей, про які ми говоримо не одноразово якраз напередодні прийняття бюджету на наступний рік.

Обсяги державного замовлення, які формуються Мінекономрозвитку. Зрозуміло, що це міністерство у безпосередньому повинно бути зв'язку з Міністерством освіти і нести так само пряму відповідальність, і так само бути на засіданні нашого комітету для того, щоб оперативно втручатись в ситуацію.

Ми знаємо, коли в одному обласному центрі є чотири національних університети, як, наприклад, у місті Миколаєві. Є підготовка за однаковими спеціальностями. Але розподіл обсягів державного замовлення різний. Тому тут питання навіть не конкуренції, а питання, на яке б було відповісти Мінекономрозвитку.

Друге питання. Це, на превеликий жаль, і в тому розумінні місто Миколаїв так само, як, можливо, інші міста має своє місце. Це поява фейкових ВНЗ. Дякуючи Міністерству освіти, ми такі навчальні заклади за "липовими" спеціальностями будемо потихеньку позбавляти таких ліцензій. Але питання в тому, що вони негативно впливають на внутрішній авторитет системи вищої освіти.

Третє. Це, напевно, максимальна синхронізація до того часу, поки не з'явиться новий Закон "Про вищу освіту", власне, самої системи вищої освіти із законом 2014 року, бо якось вони йдуть паралельно, а хотілось би більшого суміщення. Бо якщо взяти, наприклад, такий із аспектів, яка кількість або які обсяги внутрішньої мобільності студентів між вищими навчальними закладами України і який відсоток студентів ВНЗ, або принаймні, абітурієнтів, які не скориставшись можливістю вступу до вищого навчального закладу іншого

регіону, вступу до зарубіжного ВНЗ. Я думаю, що для більшості наших абітурієнтів навіть не виникає запитання там якоїсь міграції до іншого регіону. Здебільшого ті, хто виїжджають за кордон, вони навіть не користуються правом навчання у ВНЗ в інших регіонах. Тому я думаю, що питання кредитування навчання, яке років 10 тому мало місце на пільгових умовах, якщо ми, власне, не маємо відповідних коштів для підготовки спеціалістів, магістрів, бакалаврів, повинно вирішуватися через ефективні державні програми кредитування навчання вищої освіти.

Я підтримую позицію Василя Григоровича Кременя, що підготовка іноземних студентів у вищих навчальних закладах України – це один із способів вирішення тривалості існування наших університетів. Незважаючи на те, що Харків сьогодні має пальму першості, і ми вивчали їхній передовий досвід під час проведення виїзного засідання комітету на базі каразінського університету. Порівнятися з харківськими університетами, ну, я думаю, не зможе жоден із українських вищих навчальних закладів. І тому, я думаю, цей досвід повинен бути, з одного боку, корисним; а з іншого боку, ми повинні розуміти, що без залучення іноземних студентів, без відповідного рівня оплати за навчання, без створення необхідних умов – це гуртожиток, це умови навчання, це нові програми, це відкриття нових спеціальностей, ми не зможемо відкрити шлюзи для інших вищих навчальних закладів України.

Для порівняння, що Харківський регіон має, якщо не помиляюсь, 46 тисяч іноземних студентів, то в десятку входить і Миколаївський регіон, який всього-на-всього має тисячу студентів. Зрозуміло, що це величезна різниця, це, в тому числі через те, що ми неефективно використовуємо можливості для залучення іноземних студентів.

Потім було сказано не мало про обсяги регіонального замовлення, які, на превеликий жаль, не виконуються в повному обсязі по відношенню до студентів закладів профтехосвіти. В той же час, велика кількість ПТНЗ у нас мають великі недобори і стратегія їхнього подальшого існування повинна так само стати предметом нашої окремої уваги.

Для порівняння скажу, що є деякі заклади профтехосвіти в окремих регіонах, наприклад, в Сумах. В п'ятницю я буду в Умані на відкритті приватного закладу профтехосвіти, де по суті за рахунок освітньої субвенції вирішується питання ефективного, ефективної підготовки кваліфікованого робітника. Цей досвід так само треба використовувати. І для цього, я думаю, що ми рано чи пізно повинні прийти до того, щоб створювати пільгові умови для бізнесу в межах Закону України про державно-приватне партнерство стосовно пільгових умов. Можливо, там зменшення податків і так далі.

Потім важлива річ. Це питання другої освіти. За рахунок чого ми можемо залучати людей. І це не менш важливо, особливо в системі підвищення кваліфікації і перепідготовки для окремих галузей виробництва.

Потім освіта для осіб з обмеженими можливостями. Ми про це говоримо, але здебільшого, коли говоримо про інклюзивну освіту в системі шкільної підготовки. Але в системі профтехосвіти, в системі вищої освіти, я вже не кажу про працевлаштування цих осіб, це, звичайно, окреме питання.

І, звичайно, питання вартості навчання за однаковими спеціальностями. От, я кажу знову ж таки про миколаївські університети, де від 5 до 12 тисяч – підготовка філолога, це абсолютно нормально. І тут, звичайно, говорити про якусь конкуренцію, наприклад, між нашою Могилянкою з Університетом Сухомлинського дуже важко. І питання конкуренції, вони теж залишається відкритим.

Тому я вважаю, що можна було б значно розширити проект рішення комітету в частині розділ VII рекомендувати вищим навчальним закладам. Наскільки мені відомо навіть не всі вищі навчальні заклади зареєстровані на веб-ресурсі studyinukraine відповідно не представлені їхні основні напрямки підготовки і відповідно ми втрачає через це обсяги і кількість студентів, які приходять на навчання. І в частині шостій, це, звичайно, спільно із Міністерство економічного розвитку і торгівлі формувати обсяги державного замовлення до моменту прийняття бюджету на наступний рік. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарас Дмитрович.

Іван Григорович Кириленко, народний депутат України. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дуже коротко. Колеги, я коли почали розглядати питання після доповіді задав дуже просте, на мій погляд, питання, бо почитав документ і не повірив йому. Потім три чоловіки сказали три різні відповіді я змирився і думаю, мабуть, я щось не розумію. Найбільшим викликом вступної кампанії 2017 року залишалась вкрай не сприятлива демографічна ситуація, чисельність випускників старшої школи досягла історичного мінімуму за останні 70 років і склала близько 202 тисячі. Чисельність випускників склала 30-40 відсотків від можливостей прийому вступників до існуючої мережі університетів, академій та інститутів і це без врахування коледжів, технікумів та професійно-технічних навчальних закладів і потреби в їх випускниках, за таких обставин задовільнити запити вищих навчальних закладів не можливо в принципі.

"Не для середнього ума", я не зрозумів: 657 вищих навчальних закладів на 30-40 відсотків кількість випускників може задовольнити їхній прийом, а ви говорили...

_____. (Не чути)

КИРИЛЕНКО І.Г. Я до чого веду, у Франції 70 вузів, у нас – 657.

_____. Немає.

КИРИЛЕНКО І.Г. Так я от, дивіться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які відносяться як І-ІІ рівень...

КИРИЛЕНКО І.Г. Я читаю те, що написано, тому за що йде мова за те, що сказав президент Академії наук, один відсоток навчається в кращих закладах наших, один відсоток іноземців, один – в кращих. Три роки тому ми говорили за те, що ми повинні ввійти в 500 кращих і, по-моєму, хтось три роки тому в 500

кращих входив. Сьогодні говорив за вісімсот. Пройде ще трохи, будемо говорити, за тисячу п'ятсот, хто ж входить у тисячу п'ятсот краще.

Що сказав мій колега Ніколаєнко, мій друг. Сказав прості слова. Сказав прості слова, що в їх заклад їдуть всі аграрні заклади України. Нема нічого живого на місцях! Ні матеріальної бази, ні методичної, нічого немає. І все зводиться до того, з чого почалось питання Володимира Михайловича, престижність освіти в Україні.

Друзі, реформа передбачає якісь корінні зміни. Де у нас корінні зміни? Ми приймаємо закони декларативні. Починаються реформи з престижності і притоку. Престижність починається з того, як я подивився – мені тут цікаво чи нецікаво. Правильно хтось сказав, стипендія вище, заробітна плата після того гарантовано вище, житло і так далі, і так далі.

Залишковий принцип. *(Не чути)* Прийняли закон, прослезилась, що наукова, науково-технічна діяльність, прослезилась, все, ура-ура, - на 25 відсотків знову заробітна плата. Було 2.300, буде 2.800. Я умовно говорю дуже-дуже, ну, цифри. А потім говорять, що педвузи така система, 110 балів і пішло-поїхало. Ейнштейна може виховати тільки Ейнштейн.

Зараз у нас одиничні приклади, що ми отримуємо щось десь престижне. А раніше ж це було непоодинокі. Тому, чому так Володимир Михайлович загострено задає питання. У нас теж була гостра дискусія на цю тему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, ну, тут ще одна проблема.

КИРИЛЕНКО І.Г. І все-таки законодавчий орган є законодавчий орган. Якщо в плані контролю щось заслуховувати, то в парламентській формі правління, мабуть, ми стоїмо вище інших, вище інших. Якщо ми написали три мінімальних, "вигризти" це треба.

І щоб наступного року в педагогічні вузи толпа стояла, конкурс щоб був! І тоді не буде стяти 150 чи скільки, кращі підуть туди! Бо після того, як він закінчив ім.Драгоманова, у нього 12 тисяч заробітна плата, прошу любити и жаловать.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гарантовано.

КИРИЛЕНКО І.Г. Безумовно, гарантовано. А потім всі ці надбавки. Стипендія вище повинна бути. І тоді побачимо, що да, престижність освіти в Україні. І тоді не треба їхати в Польщу на заробітки.

Підтримую проект рішення. Але Михайло Михайлович правий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, ну, тут же ж важливий момент ще один, про який всі ж ми мовчимо, що зарплата вчителя так чи інакше сьогодні вже вийшла більше ніж зарплата доцента, давайте чесно про це казати.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так про це і йде мова, що навіть, що навіть, а якщо це буде 9600, наприклад, дай Боже, то це означає, що фактично вже навіть декан зі всіма своїми виплатами, зі стажами, так далі і так далі буде гарантовано отримувати менше ніж вчитель.

КИРИЛЕНКО І.Г. Маленька репліка. У Законі "Про наукову і науково-технічну діяльність", де це все було передбачено, і на другий день прийшла до нас шанована Яресько, яка зараз завалила фінансову систему Пуерто-Рико, вона прийшла... Навіть те, що закон був прийнятий і всі стоя аплодували, на другий принесли бюджет, а там рожки да ножки залишились. А ми там хіба не передбачали це все? Олександр Володимировичу, ми ж передбачали там зростання, там де наукова і науково-технічна діяльність і... Пам'ятаєте, що ми передбачали? Нуль, помножений на нуль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, я скажу так, от моя позиція. Ви знаєте, як складно все проходило. До речі, хочу просто нагадати, хто є авторами Закону "Про освіту". Всі члени комітету, окрім мене. Просто хочу для чистоти додати.

Далі. Перше читання, голосування першого читання. Ні, ну давайте так, я розумію, що гарно про все говорити, але я хочу зауважити. Ви можете подивитися по стенограмі, перше читання на комітеті – всі голосували одноголосно, окрім мене, хочу зауважити і так далі. Тому давайте зрозуміємо, що є у нас колективна відповідальність комітету. Але я готов... *(Шум у залі)* Ну зрозуміло, ні, Михайло Михайлович, окрім вас, ми беремо вас окремо.

Я до того, Іван Григорович, що коли ми приймаємо такі важливі рішення, більше того, одноголосно комітетом, то ми далі повинні працювати як єдина команда щодо впливу і на профільне міністерство, і на Кабмін щодо імплементації цього закону, і організаційні, і юридичні, і фінанси. І давайте це робити разом, а не перекладати один на одного відповідальність.

КИРИЛЕНКО І.Г. Олександр Володимировичу, іще одна репліка. Ніхто ж не перекладає, ми просто говоримо, що дієвість того що ми приймаємо тут, завтра буде бюджет у Верховній Раді. Ми проголосували, Бог з ним, чотири прожиткових мінімуми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В "Перехідних"...

КИРИЛЕНКО І.Г. Але ж це не на 25 відсотків підвищення заробітної плати. Ви будете, ваша фракція голосувати за такий бюджет? Хто буде? Ми не будемо за такий голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ми...

КИРИЛЕНКО І.Г. Стоп, хвилиночку, оце колективна відповідальність цього органу, який називається комітет, профільний комітет авторитетно заявили, що категорично не можна голосувати, бо вчителю дали дірку від бублика, викладачам у вузах дали не просто, а дві дірки від бублика, бо Закон про науку і науково-технічну діяльність не просто проігноровано, за нього забуто вже.

Друзі, бюджет не може бути прийнятий, так. Ми не будемо голосувати за цей бюджет. Буде голосувати "Самопоміч", буде голосувати "Народний фронт", буде голосувати БПП, якщо будемо відстоювати позицію на фракції, тоді і уряд прислухається. Оце колективна відповідальність. Хорошо: три мінімальний відпали, чотири прожиткових, винь і полож, а не 25 відсотків. Все. Ми голосуємо за бюджет, ми голосуємо, ми, Олександр Володимировичу. Тому я всіх закликаю, друзі, боремося за бюджет нашої кафедри. Наша кафедра – це те, хто розумны и добро вечные и те, хто нас выводит у мастера, вже нікому виводити в мастера. По остаточному принципу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, всі пропозиції комітету ми проголосували і передали в бюджетний комітет, як це повинно бути згідно Регламенту.

КИРИЛЕНКО І.Г. Фракції будуть голосувати в залі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі будемо розглядати ці питання на фракціях...

КИРИЛЕНКО І.Г. На фракціях зубами вигризаємо от те, що ми говоримо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я би, взагалі, повернув би тарифну сітку, взагалі, з єдиним підходом для того, щоб ці дисбаланси і базова заробітна плата, я погоджуюсь з тим, що вона повинна вже бути з наступного року на рівні там чотирьох прожиткових мінімумів. Але є Мінфін, хай рахує. Я також, ви знаєте мою позицію, дуже не погоджуюсь з пріоритетами, які там розставляють.

Да, Володимир Віталійович.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дякую.

Кілька коментарів за до проекту рішення по фінансах, коли прем'єр доручив нам розробити схему підвищення зарплати вчителів на 25 відсотків ми внесли пропозицію, всіх педагогів і науково-педагогічних працівників підняти на

один тарифний розряд і вчителям ще трошки надбавки збільшити. Нам повернули іншу версію: вчителів ще на два розряди і залишаючи без нічого інших. Тому це принципова річ, де ми будемо наполягати в уряді і далі, щоб схема підвищення була раціональною.

Іван Григорович абсолютно правий: ми зараз викидаємо часто гроші бюджетні на вітер, тому що ділимо по копійці там, де треба сконцентрувати на якісній підготовці.

Ми провели аналіз, Іван Григорович, минулого року. В середньому на юриста ми витрачали минулого року 29 тисяч, на інженера – 20. Ми зараз підготували пакет законів, який стосується двох кодексів і чотирьох законів, в тому числі, про майно, де пропонується кардинальна реформа економічних відносин у вищій освіті, коли той, хто краще працює, буде більше чесно заробляти. Така "зрівнялівка" за кілька років розвалить всю систему, остаточно, виїдуть останні у Польщу.

Тепер щодо іноземців. На превеликий жаль, ми за два роки мали претензії до якості, причому від Туркменістану і Азербайджану. Мені довелося літати в Баку і залагоджувати конфлікт, тому що "на повному серйозі" під час візиту Президента наші друзі запропонували анулювати договір про взаємне визнання дипломів через низьку якість навчання азербайджанців в Україні. Ми з'ясували, що лідерами у такому ("лідерами" у лапках лідерами) виявилися два приватних університети – МАУП, Європейський університет, і державний – Харківський державний університет залізничного транспорту. Розібралися, поправили ситуацію, але ми будемо пропонувати в умовах прийому наступний пункт: іноземці впродовж першого року навчання повинні здати тест з мови навчання – української, російської і англійської. Якщо не здали цей тест, вони підлягають відрахуванню. Це – мінімальна вимога, тому що далі ...

І друге, що є в законі, дякуємо за підтримку, ми дозволяємо заходити на наш ринок акредитаційних освітніх послуг Європейській агенції з акредитації. Вже є готові працювати в нас. Ми будемо пропонувати перелік таких агенцій, які будуть працювати, поки не запрацювало наше агентство. Це потім повернеться доходами. Тому що коли приїжджають "рекрутери" з таких країн, як Індія, які

дають до 40 відсотків студентів-іноземців з медицини, то в них завжди є питання: а хто підтверджує вашу якість? Те, що дає міністерство акредитацію, нас не цікавить, давайте документ, який підтверджує, що ви вчите тому, що треба. Тому з цим працюємо.

Тепер щодо проекту рішення. Я би просив запровадити ідею запровадження тесту загальної навчальної компетентності для випускників минулих років, як реалізувати в умовах прийому.

Друге. Олександр Володимирович, давайте чітко запишемо з 2019 року тест з математики має бути обов'язковим елементом державної підсумкової атестації. Ще рік, два... Фізику можна довчити, хімію довчити, біологію довчити.

_____. Це школа.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Так, це школа.

Тобто атестат мають здавати всі. Можна зробити легкий тест, скажімо, на рівні 9 класу, не треба брати математику, яка вивчається в старшій школі, але це треба робити. В усьому світі на випуску школи міряють два... два: мова і математика.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це буде революційне рішення.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Ми про це говоримо вже три роки, питання не зрушується з місця. Підтримайте, вписуйте, вписуйте. Я прошу вписати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не проти?

КОВТУНЕЦЬ В.В. І щодо обов'язкових предметів. Я погоджуюся з тим, що встановлення стандартних однакових предметів для всіх буде інколи злим. Тому я пропоную в умовах прийому записати, що університет має визначати конкурсні предмети – ті, вивчення яких передбачено стандартом або освітньою програмою далі в університеті, ну, зокрема, іноземна мова, як завжди, може потерпіти в цей

список. Але якщо вивчають актор... сценічне мистецтво, то ясно, що біологію чи хімію туди брати не треба, мабуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тільки фізіологію.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дякую.

Ще є багато зауважень, але те вже деталі. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Дякуємо.

Володимир Михайлович Литвин, народний депутат України, будь ласка.

ЛИТВИН В.М. Шановні колеги, наша головна проблема полягає в тому, що ми закони приймаємо, радіємо, що вони реформаторські, а вони не виконуються. Вже тут багато говорили про Закон "Про вищу освіту", який не працює, Закон "Про наукову і науково-технічну діяльність". Правда, я із здивуванням прочитав проект бюджету, в заключних перехідних положеннях поки що там немає, що зупиняється. Я думаю, це на наступний період, в тому числі, що стосується про щойно сказані закони.

Оскільки вони вже вступили, то я не дуже так цікавлюся правилами прийому. Хоча я вважаю, правильно сказав Станіслав Миколайович, що ми загострені на цій проблемі, це свідчить про те, що ми боремося за студентів для того, щоб не закривати вищих навчальних закладів.

Ще один аспект, ми ввели зовнішнє незалежне оцінювання, а тепер нарікаємо, що у нас математики не знають. Я думаю, що скоро ми ще реалізуємо той план, який записаний в щойно прийнятому Законі про освіту, коли ми зведемо, укрупнимо предмети я думаю у нас, взагалі, це буде проблема номер один, коли б'ють тривогу Сполучені Штати Америки, не можуть вирішити цю проблему, а ми її поготів не вирішимо. Ми починаємо привчати учнів, що їм не треба напружувати мізки, і ці фейкові знання, чи кліпові знання вони є сьогодні домінуючими. Тому я не можу сприйняти, скажімо, тут пропозицію або хотів би пояснення отримати, що нам треба відмовитися від творчих конкурсів, які

проводяться. Наприклад, на журналістику, там повинен творчий конкурс бути, хоча я не розумію, що таке спеціальність журналістика, це він повинен бути юрист, економіст, математика, які потім має творчість писати. Це нашій ще такий рудимент, що ми тут маємо такі спеціальності, як журналістика. Це ж саме мені бачиться, що...

_____. 3.7.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви пропонуєте його зняти.

ЛИТВИН В.М. ні, я тут хотів би почути чим це мотивується.

Наступний момент це відносно пільговиків. З одного боку ми кажемо тільки знання за результатами ЗНО, а з другого боку ми з вами під тиском обставин приймаємо зміни, уточнення щодо пільговиків. Цей пільговик заповзає, вибачте, за грубе слово, в вищий навчальний заклад на платну основу, батьки там збирають останні кошти, минає півроку і батьки обсідають всіх, кого можна обседати, в тому числі депутатів, немає за рахунок чого жити є право на пільги певні, переведіть на бюджетну форму навчання. Ми відповідно закидаємо листами міністерство, міністерство відповідає, що не може.

Тепер я пропозицію не можу зрозуміти, що ми будемо переводити на бюджет тих, які ледь заповзли. Раніше було, щоб різниця була не менше 10, а тепер цю різницю треба взагалі зняти. Я думаю, що ми повинні поставити питання революційно про що ми говорили. Всім, хто потребує соціального захисту, повинні бути відповідні виплати. А система освіти не повинна перетворюватися у відділ соціального забезпечення, інакше ми ніколи не вийдемо із цього глухого кута.

І щодо статусу національних вузів, а зараз науково-дослідницьких, я думаю, що треба нам тут признатися в цьому гріхові, Василю Григоровичу Станіславу Миколайовичу і мені, бо спочатку думали, що в групі ВУЗів має бути один, мати статус національного. Але потім починаються політичні кампанії і кандидати в

Президенти реальні, вони приїжджають в будь-яке місто і зразу обіцяють статус національного і потім все обґрунтовується, і приймається відповідний указ.

Я мушу сказати, що я розробив практично з колективом університету указ про статус науково-дослідницького університету. Ми записали там низку положень, які дійсно мали б забезпечити цей статус. На превеликий жаль, цей указ, який був підписаний Віктором Андрійовичем Ющенко, він абсолютно не працює, я думаю, що проректор університету підтвердить, бо там йшлося про те, що мається на увазі, конкретно під статусом науково-дослідницького. Я думаю, що чергові політичні кампанії приведуть до того, що в нас науково-дослідницький статус отримають ті професійно-технічні училища, які ще залишаться. Очевидно, в законі нам потрібно прописати і все поставити на свої місця, щоб були чіткі критерії для особливо науково-дослідницьких навчальних закладів.

І останнє, я думаю, що ми не вирішимо проблему, от Іван Григорович говорив, про там стипендію і таке інше підвищення, очевидно, певним категоріям треба це робити, але, на моє глибоке переконання, ми сьогодні нівелюємо будь-який інтерес студента вчитися. Батьки взяли гроші, віддали – він стоїть у черзі. І ви знаєте, як у вузах начальство орієнтує викладачів під час вступних... під час іспитів: не ставити двійки, бо інакше восени штатний розпис треба буде приводити у відповідність, треба буде або зафіксувати чітко, що штатний розпис визначає від прийому кількості, які були прийняті я думаю, що тут буде принциповість.

І друге. Нам треба, очевидно, виробити закон, яким чітко прописати, які можливості є в студентів, які йдуть на платну форму навчання. Це є кредити, це є створення робочих місць із преференцією для підприємців і таке інше. Для того, щоб вони розуміли свою відповідальність за результати навчання. На превеликий жаль, у більшості за невеликим винятком, вони просто стоять у черзі на отримання диплома і не знають ціни цього диплома.

І останнє, мені здається, що правила повинні бути дуже прості, якщо ми говоримо про самостійність навчальних закладів, а тим більше, якщо вони видають диплом власного зразка. От вони повинні відповідати за те кого вони

беруть, а потім будуть оцінювати, хто ж ходить з їхнім дипломом. Зараз, мені здається, гіпертрофована увага до цієї проблеми хоча вона має свої пояснення. Пропоную з урахуванням тих пропозицій, які звучали підтримати проект рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто ще з народних депутатів? Все.

Шановні... Ага, Олексій Олексійович. Я не можу не надати слово, будь ласка.

СКРИПНИК О.О. Я хіба коротко мав можливість поспілкуватися і подивитися, що робиться у нас у Львівському університеті імені Франка з точки зору розвитку науки і хотів би сказати, що нам треба дуже акуратно зараз подумати з точки зору тих от речей, особливо науково-дослідницьких університетів так, то що ми хочемо research university так зробити все-таки повернути. Тут є багато питань, але головне питання в мене, як в людини, яка прийшла з бізнесу було до людей, які створили оті іонові акумулятори, чому ви не мільярдер мільярдерів? І я думаю, що це є одне з тих питань, яке ми мусимо, в тому числі це і претензія до мене самого, з точки зору, інноваційної діяльності подумати, яким чином все ж таки запустити механізм роботи інновації у вузах і зробити реально працюючі дослідницькі університет, не фековий, так. Тому що є надзвичайно величезна кількість маленьких питань, які надають, ну, університет є автором найбільш сильного магніту в світі, але патенти належать Японії, ну, і так далі. Тобто є дуже багато таких от прикладів, які, в принципі, псують, не дають можливість нам хоч якимось чином заробляти і використовувати науковий потенціал. Я думаю, що тоді би картина з вузами, з прийомом, власне, в дослідницькі університети помінялась би кардинально.

І підтримую, дуже підтримую, власне, питання з точки зору того, щоб ми знайшли варіант, що робити з педагогічними вузами, яким чином нам все ж таки додати, зробити можливість, додати дітей, які поступають в педагогічні вузи.

Тепер щодо бюджету, збільшення зарплати, всього іншого. Я, на жаль, з бізнесу, і тому кожного року, коли планував свій бюджет, завжди дивився на дві

частини: розхідну і дохідну, так. Наскільки я розумію, у нас дохідна частина цього року виросла на два проценти, з точки зору росту економіки, я маю на увазі ріст економіки всього-на-всього так, так.

_____. (Не чути)

СКРИПНИК О.О. За рахунок чого?

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... два відсотки...

СКРИПНИК О.О. Що?

Це от, дуже, дуже важливе питання: що ми такого гарного зробили? Позакривали деякі діри там з корабля самі найбільші діри закриті, так, от.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запозичення...

СКРИПНИК О.О. Да. Плюс, тобто ми фактично ще беремо гроші в наших майбутніх поколінь.

Тому тут от мені здається, що дуже важливе питання, яке ми боїмося обговорювати, але воно є дуже жорстке. Нам треба знайти критерій яким чином все-таки оцінювати вузи і прийти хоча би до варіанту, хай не французького варіанту, да, з 70 вузами, але та кількість вузів, які в нас є, і безконтрольний розвиток, і відсутність фактичного контролю, ну, навіть от питання по сільських вузах, пане Ніколаєнко. Окей. Чи ми маємо хоч якусь статистику: а скільки реально дітей після закінчення сільськогосподарських вузів підуть в село? Хоча би це перший рік, хоча би ще щось, розумієте, ми, на жаль, оперуємо, замість оперувати цифрами, ми оперуємо емоціями. А емоції завжди приводять до маніпуляцій. Тому давайте ми все-таки от перейдемо до якихось реальних, тобто хотілось аби міністерство все ж таки зробити елементарний підхід, коли би ми би змогли би визначити, а скільки дітей, куди що потрапляє? Хоча б хоч якісь цифри отримати. Бо без цього робити...

І друге – думати, яким чином запроваджувати систему атестації вузів з точки зору їх рівня і з точки зору того, що вони собою представляють.

А по медичних спеціальностях є система "Крок". Треба робити все, щоб ми ті речі впроваджували. І тоді питання ні по Азербайджану, ні по інших, яких присилають до нас вчитися, не будуть. А ми будемо, на жаль, бачити реальну картину того, як у нас вчаться діти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги! Я просто в продовження того.

НІКОЛАЄНКО С.М. Мене згадали. Можна фразу? Скрипник назвав мене, да, пан Скрипник.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, ну, виходячи, да, будь ласка.

НІКОЛАЄНКО С.М. Олексій Олександрович, ви, якби були мажоритарщиком, ви б так не рассуждали. От, якби ви з людьми працювали і знали, що завтра будете перед ними звітувати, ви б ніколи так себе не вели. От, я по списку теж був раз, а три – мажоритарщиком. Зовсім інша свідомість людей.

Так от, я вам хочу сказати. Я як радник вашого комітету отримую тільки одні неприємності. Бо те, що я тут виступаю, мене в міністерстві потім "луплять", кажуть: "Ти, гад, там проти нас всегда виступаєш".

Але, але я вам скажу. Я направив сюди стільки доповідних! Я критикую вас, Олександр Володимирович. Я розрахунки по потребі в кадрах і закріпленості всі давав сюди. Дайте, будь ласка, пану Скрипнику, щоб він прочитав. Я вам хочу сказати. Розумієте, якщо сьогодні агронома, 15 тисяч гривень, ніхто з випускників не хоче це з бізнесменом починати розмову, а вже 18-20. Якщо сьогодні зоотехніка "днем с огнем", якщо ми корпус свій навчальний відбудували тільки за рахунок випускників, я думаю, ви "Політехніці" теж допомагаєте своїй, да?

Я хочу сказати, що по більшості спеціальностей, ну, хто сьогодні 40 відсотків експорту дає? Ну, задавіть ви цей аграрний сектор, щоб взагалі "ні хрена" не було! Ну, як так можна голослівно казати, треба – не треба?!

Ви ж дивіться. Було виїзне засідання комітету. Олексій Олексійович, чого ви не приїхали? Вас не було і Поплавського не було. Ми ж провели виїзне засідання. І я сидів з отакими очима, і голова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ще когось не було.

НІКОЛАЄНКО С.М. Ні, так ще когось не було, гади такі, да. Вопрос же в другом. Ну, люди добрі, ну, я ж – ваш колега. Міша, ну, ми ж просиділи тут, працювали разом. Ну, ви задаєте питання. Приїхала вся Україна, 150 чоловік. І Співаковський з очима, за всіх... Нормально провів засідання. Прийшли люди з аграрного комітету, з другого і так далі.

Дивіться, сьогодні лісівне господарство, сьогодні тваринництво, сьогодні біотехнології, сьогодні садівництво, ми ж все це на собі тримаємо без єдиної копійки, без єдиної. Заробітну плату 3 копійки получають люди. Ну, як так може бути?

Ви от тут розказуєте за закон, ну, ви ж зробили злочин. Ви прибрали, що заробітна плата педагога вищої школи повинна бути подвійна на рівні промисловості. Де ділася ця норма? Ви повинні відповідати за це. Я... ось прийдуть вибори, Олексій Олексійович, я прийду, піду балотуватися, сяду напроти... Як ваша фракція називається? Ну, львівська така фракція відома, да. Так я вийду, я з вас же места не оставлю живого на цьому. Бо ви ж постійно шпигаєте: советчиной пахне, постанова про аграрний сектор – советчиной пахне. Вона не советчиной пахне, вона світовими досягненнями пахне. Тому що ми з вами разом – світова держава і ви ж е знаєте прекрасно як ви... інформаційно. Тому не трогайте мене, я ж вами нічого поганого не робив. *(Сміх)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

СКРИПНИК О.О. Я мушу, одна хвилинка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не, Михаил Михайлович, вот вам відповідь, чого так довго. Розумієте? Тому що повинні поговорити. Будь ласка.

СКРИПНИК О.О. Це дуже дивно, але я... Ви, напевно... Я весь ваш пафос абсолютно позитивно сприймаю. Але ви, напевно, не зрозуміли, я навпаки хотів би побачити реальну статистику того, я впевнений, що ті... ви просто не почули, не зрозуміли, я... Розумієте, в чому я бачу основну біду, от говорили про Яресько там, дуже часто... про академію наук, це те, що я критикую наших академіків. Не треба говорити емоціями, треба говорити цифрами. Ви кажете, що у вас от не вистачає, ви вчите. Дайте ці цифри і ті цифри будуть говорити набагато краще, я навпаки вас підтримую. Я вас... Окей, я подивлюся, просто зрозумійте, тому що коли ми обговорюємо, не вистачає того, не вистачає того – є цифри, дивіться, з нашого вузу от стільки-то дітей пішло реально в село, реально там працюють. І питань нема, навпаки, навпаки є питання ще більшої підтримки. Це одна річ.

Друге. Я вважаю, що нам треба ставити питання взагалі про суттєве підвищення рівня вузів сільськогосподарського призначення. Тому що те, що зараз є сільське господарство в світі, хочете, я вам розкажу потім про стартапи, про те, що робить зараз Японія.

НІКОЛАЄНКО С.М. Приходьте на лекції – я вам тоже розкажу.

СКРИПНИК О.О. Так, так. І оті всі речі, які стосуються сільського господарства це стає все більше і більше, це більше стає не сільське господарство, а ІТ стає. Так, в цілому світі.

НІКОЛАЄНКО С.М. Так у нас факультет є, який сьогодні об'єднавшись з агробіологами витворює такі речі, точно землеробство, Олексій Олексійович, ми сьогодні на полі вже не вносимо 100 кілограмів мінеральних добрив, там 30, там 20, там 15 дрон літає, керуємо прийдіть ми вам покажемо.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, хвилиночку...

Шановні колеги, одну хвилиночку, дайте мені ще дуже коротко сказати, перше, протокольне доручення секретаріату, будь ласка, для того, щоб у нас не було дисгармонії комунікації, розриву комунікацій. Будь ласка, вся електронна пошта, яка приходить на секретаріат звернення і таке інше, будь ласка, заведіть всі помічники, ну для того, щоб не турбувати народних депутатів, на пошту помічників повинна ця надходити інформація, щоб всі знали, що заходить у комітет. От протокольне доручення я зараз даю. Все, щоб не було такого, що я комусь щось не дав. У мене немає монополії тут на те, яка інформація доходить. Всі члени комітету повинні знати, що заходить у комітет абсолютно всі документи. Тому, будь ласка, Борис Григорович, це вам протокольне доручення під стенограму.

Друге. Я хочу в додаток того, що сказав Володимир Михайлович, ключовий момент абсолютно правильний, якщо ми не зробимо, це Міністерство освіти може тільки зробити, не розділом вступ від навчання, від здачі заліків, екзаменів і отримання дипломів все інше тільки будемо говорити про якість освіти. От це робиться тільки таким чином, от як крок один, крок два і так далі. Тобто прийшов другий курс не здав крок то sorry, технічний екзамен не здав ти не йдеш далі, так повинна запрацювати система. Все буде абсолютно нормально і тоді не буде, взагалі, стояти питання 150 балів вступати, 140 балів вступати. Все. Ми всі будемо бачити, що відбувається. Моя стаття щодо цього в "Голосі України" абсолютно з чітким алгоритмом вона є. Давайте доопрацюємо те, що ми домовилися в робочій групі зробимо це. А тепер є пропозиція голосувати. Хто за проект рішення з тими доповненнями, прошу. Дякую.

Шановні колеги, в зв'язку з тим, що ми затягнули перше питання у мене пропозиція наступна. Всі там рішення є, да, ми будемо йти по скороченій процедурі. Немає заперечень?

Друге питання – про виконання рішень Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти. Це ті виїзди, де ми робили про освітній потребі різних категорій громадян у зв'язку з проведенням антитерористичної... *(Шум у залі)* Ви не уходите, так?

Далі. Про практику застосування законодавчих актів у Донецькій області щодо функціонування освітньої сфери в умовах проведення антитерористичної операції.

Про роботу органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування Луганської області щодо дотримання законодавства України про освіту для забезпечення функціонування та якості дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої освіти від 19 жовтня.

Я прошу тому, Володимире Віталійовичу, дуже коротко сказати, що зроблено, чого не зроблено. І якщо не зроблено, то чому і в які терміни це буде зроблено. Добре? Після цього ми переходимо до або обговорення, або до голосування.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дякую.

Дуже коротко. У вас є розширена детальна довідка про те, що відбувається на території зіткнення, на вільній території. Діти максимально забезпечені можливістю здобувати освіту, студенти так само в переміщених внз і у тих, які знаходяться на території Донецької області, створені всі можливості, щоб вони могли вступити, у тому числі з непідконтрольних територій. На сьогодні для нас стоїть проблема якості цієї освіти. У нас є по 5 шкіл, які дають дистанційне навчання, рівень його невисокий. І тому зараз ми дистанційне навчання переводимо у міжнародну українську школу, яка повинна забезпечити якісними дистанційними курсами всі неконтрольовані території, у тому числі Донбасу.

Друге питання – якість діяльності вищих навчальних закладів переміщених. Проблеми є і деякі з них на грані закриття, скажімо, як Луганський медичний, добротний медичний університет. Це не наш, але у нас болить за нього серце, тому що в Рубіжному він просто не виживає. Проблеми породжують конфлікти в середині колективу. Є інші, наші внз, з якими треба приймати якесь рішення, тому зараз створюється робоча комісія, робоча група за дорученням міністра, яка буде вивчати якість освітньої діяльності цих закладів. Не виключено, що деякі з них будемо переприєднувати до інших закладів для того, щоб, з одного боку, зберегти

структуру для повернення потім, після деокупації, а з іншого боку – забезпечити належну якість. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви максимально відобразили це в рішення комітету, тобто філософію того, що ви повинні проводити. Добре.

Надаю слово Сідашевій заступник директора – начальник управління освітньої політики та менеджменту Департаменту освіти і науки Донецької військово-цивільної адміністрації. Я перепрошую, Сідашева Тетяна Володимирівна, є? Скільки вам потрібно часу?

СІДАШЕВА Т.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Будь ласка, будь ласка.

СІДАШЕВА Т.В. Тому що багато чого там, вже наша вся інформація була подана.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно, про це йде мова.

СІДАШЕВА Т.В. Да. Я хочу сказати, що освіта Донеччини працює, працює потужно. Я би не зовсім була згодна з вами, Володимир Віталійович, про якість освіти. Тому що якщо ми подивимося рейтинг ЗНО, загальний рейтинг – Донецька область вийшла на шосту позицію, це в тих умовах, яких ми працюємо, в тих умовах, що половина загальноосвітніх шкіл практично в 30-ти, 40-кілометровій зоні, місто Маріуполь – 68 шкіл. І я хотіла б сказати, що у нас 8 випускників по ЗНО отримали 200 балів, троє із них з Маріуполя. П'ятнадцять учнів України, які захищали честь України на міжнародному рівні, троє з них із Донецької області, це каже про ту якість і про те, що освіта працює і, мабуть, в тих умовах, яких ми опинилися, саме нас спонукає працювати краще.

Дистанційна освіта, саме у нас дистанційна освіта, тому що відкриваються окремі класи. Ми не приєднуємо дітей до, ну, звичайного класу, а відкриваються

класи і вчителям нараховується заробітна платня так, які і за роботу. Да, може, і якість може бути де... якість якась, але я хочу сказати, що учні йдуть і йдуть. І якщо на сьогодні у нас 785 учнів, ну, це на 1 жовтня було, то ця цифра до кінця поточну року, вона зростає і діти до нас ідуть, і бачать уже ці всі переваги.

Ми працюємо над такою, таким зараз напрямком, це створення опорних шкіл. І ви всі знаєте, що наскільки наш губернатор, керівник військово-цивільної адміністрації опікується саме питаннями освіти і створює самі нові потужні школи. І я думаю, що коли запрошую вас, Олександр Володимировичу, і всіх народних депутатів до нас на 24-25 жовтня, да щоб ми... уже ви, дійсно, будучи в нас подивилися самі наші здобутки, да є проблема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви запрошуєте інших народних депутатів.

СІДАШЕВА Т.В. Ми запрошуємо всіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас дуже багато розмов про все.

СІДАШЕВА Т.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але тут: на київських пагорбах.

А хай вони запрошують їх, щоб вони приїхали туди і на місці все подивились.

СІДАШЕВА Т.В. Ми запрошуємо і показуємо... показуємо саме, що робимо ми відкрили чотири оновлені вже школи повністю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будемо в і Краматорськ.

СІДАШЕВА Т.В. Так-так, ну я думаю, що ми уже потім погодимо сам графік, де ми будемо. А зараз я дуже дякую вам всім за те, що ви запросили, за

те, що ви опікуєтесь нашими проблемами і я думаю, що саме на Донеччині ви побачите всі наші здобутки і проблеми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, дякуємо.

Запрошую до слова Стецюка Юрія Вікторовича, директора Департаменту освіти і науки Луганської ОДА. Будь ласка, є.

СТЕЦЮК Ю.В. Шановний Олександрє Володимировичу! Шановні народні депутати, шановні присутні! Я продовжую доповідь своєї колеги з Донецької області, станом на 1 вересня 2017 року на території, яка підконтрольна українській владі здійснюють освітню діяльністю 266 дошкільних, 298 загальноосвітніх, 23 позашкільних, 22 професійно-технічних та 23 вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації. У період проведення на території області терористичної операції було зруйновано 26 навчальних закладів з яких 24 було відновлено це така велика робота, де два заклади школа та будинок дитячої творчості в Станично-луганському районі було знищено повністю. 21 заклад освіти було переміщено на підконтрольні території та знаходяться у пристосованих приміщеннях, то ми розуміємо, що люди переїхали разом з колективами і теж все ж таки є проблема. Сьогодні на лінії зіткнення з підвищеною бойовою активністю знаходяться 66 навчальних закладів. Це дошкільних навчальних закладів – 23, загально-навчальних закладів – 37, професійно-технічних навчальних – 4, школи-інтернати – 2, в яких навчається 7 тисяч 962 дітей. Всі заклади освіти почали 1 вересня свою діяльність, навчання, нікого ми не припинили, ніхто не припинився. Ну, те, що у нас з початку проведення АТО в області було проведено два виїзних засідання Комітету з питань науки і освіти, тепер третя зустріч у нас буде вже у Донецькій області.

Я хочу сказати також про те, що розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 4 квітня 17-го року затверджено регіональну соціальну програму "Освіта Луганщини на 2017-2020 роки". А якщо ви знаєте, зараз промоніторити, якщо можна так сказати, то освіта Луганщини 15-го року і 17-го року – це зовсім інша

освіта, тому що ми вже беремо участь у всіх заходах, конкурсах, виставках і так далі. І протягом трьох останніх років ми бачимо: стабільним залишається контингент учнів загальноосвітніх навчальних закладів на рівні 52-3 тисяч дітей. Станом на 1 вересня у Луганській області функціонує 560 навчальних закладів, у яких здобувають освіту 67,9 тисяч осіб. Значить, у дошкільних закладах – це 1039 дітей-переселенців, у загальноосвітніх – це 3 тисячі і 2, 2 відсотки переселенців у школах.

Ми також, якщо говорити рейтинг, складений інформаційним освітнім ресурсом Освіта.ua за результатами зовнішнього незалежного оцінювання Луганська область посіла 10 місце. І це для нас, я можу сказати, як перше місце, тому що ми розуміємо, у нас є учні, які навчаються за екстернатною формою навчання, ми розуміємо, як їм важко; у нас є учні, які знаходяться на лінії зіткнення і, скажемо так, коли бувають обстріли, вони від'їжджають в інші області України. Але все ж таки 10 місце за якістю освіти це говорить про те, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І в тій ситуації, яку ви маєте сьогодні.

СТЕЦЬОК Ю.В. Да, да.

Потім я хочу сказати про те, що у 17-му році в Луганській області працювало 8 освітніх центрів "Донбас-Україна". І ми мали можливість допомогти тим, хто хоче мати українську освіту, і ми їм сьогодні також допомогли.

Також я не можу сказати про те, що у 2017 році до навчальних закладів різних типів і рівнів акредитації зараховано 3 тисячі 55 осіб. Перший рівень акредитації – тисяча 314 осіб, і III-IV – 1741 особа. Ну, це говорить все ж таки про те, що ми розуміємо, що в області три міста залишилося і 12 сільськогосподарських районів. Просто, значить, ми працюємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А рівень міграції який у вас по випускникам?

СТЕЦЬОК Ю.В. Рівень міграції у нас... Ну, ми проаналізували, що до ВНЗ, вищих навчальних закладів, вступило понад 85 відсотків...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, от скільки випускників поїхало за територію Луганської області?

СТЕЦЮК Ю.В. За територію Луганської області, ну, я думаю, десь відсотків 50.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А от ви можете точно мати... Ви розумієте, це те питання, яке я...

СТЕЦЮК Ю.В. У нас цифра ця є, ми проаналізуємо це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте! І ми це в рішення впишемо. Ми взагалі хочемо мати таку мапу, карти щодо міграції. Що відбувається, коли дитина закінчує школу? От що відбувається в цілому по Україні і за межі України? І тоді можна про щось говорити. Інакше це, ну, знаєте, так, розмова: ви знаєте, там стагнація йде і так далі. Цифри покажуть все!

СТЕЦЮК Ю.В. Ну, і сьогодні, враховуючи те, що Міністерство освіти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви підтримуєте проект рішення?

СТЕЦЮК Ю.В. Да-да! Обов'язково!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, дякуємо вам.

Володимир Віталійович, скажіть, будь ласка, і готові... чи потрібно, щоб виступали директора департаментів, чи ви відобразили все, що необхідно?

КОВТУНЕЦЬ В.В. Я думаю, що ми дали інформації. Я прошу вибачення, коли зрозуміли... Я наголосив на проблемах, які нас зараз хвилюють. Безумовно, Донецька і Луганська область виглядає зараз краще по ЗНО, ніж

Вінницька, де немає війни. Але ми говоримо про ті проблеми, тому що рівень навчання, наприклад, у Красногорівці в коледжі, я не міг туди сформувати комісію для проведення акредитації, тому що просто сказати людині, ти туди маєш їхати без її особистої згоди, я цього не міг зробити, розумієте? Але люди там працюють. А ті, кому треба їхати, бояться туди їхати, розумієте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно, да!

КОВТУНЕЦЬ В.В. Тобто ці проблеми, їх треба спокійно вирішувати – розумієте? – щоб ті, хто опинилися у складних умовах, не втратили в освіті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Віталійовичу. Все, я зрозумів.

Тоді слово Садовому Миколі Степановичу, директору Департаменту військової освіти, науки, соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України. Будь ласка.

САДОВСЬКИЙ М.С. Шановний Олександр Володимировичу, я – Садовський, ну то...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, як записано у мене, це питання вже до...

САДОВСЬКИЙ М.С. Головне, щоб на мене не поставили завдання сміття вивозити зі Львова, а так я можу бути і Садовим. Хочу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це, мабуть, ви знаєте, виправлення таке... Так добре, давайте.

САДОВСЬКИЙ М.С. Я хочу коротенько тільки інформативно наголосити на цих трьох заходах, які ми що... до сфери Міністерства оборони навчальних закладів як вищих, так і середніх ні в Луганській, ні в Донецькій області не маємо. В 15-му році ми ліквідували, ну за нашим проханням ліквідовано було дві

кафедри військової підготовки, це Донецький національний технічний університет і Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. І водночас у цьому році ми з ініціативи ректора Приазовського державного технічного університету (Маріуполь) Волошина В'ячеслава Степановича Міноборони розроблено проект Постанови Кабінету Міністрів про утворення військово-навчальних підрозділів вищих навчальних закладів. І там буде утворена кафедра підготовки офіцерів запасу.

Що стосується тих послуг, які ми надаємо у вищій освіті, це вищі військові навчальні заклади і військові навчальні підрозділи вищих навчальних закладів, значить у нас передбачено, що всі особи, які виявили бажання навчатися у цих закладах, поступають згідно визначеними законодавчими і нормативно-правовими актами, це в основному Закон "Про військовий обов'язок та військову службу" і два відомчих накази, які передбачають порядок вступу у ці заклади. Для осіб внутрішньо переміщених відповідно до цього закону у нас створена квота – 3 відсотки від загальної чисельності прийому за кожною спеціальністю підготовки. І тому як би проблем у нас з тим не виникає.

Ну, і інформативно можу сказати, що державне замовлення Міністерство оборони в цьому році виконало майже на 100 відсотків.

Доповідь завершив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Дякую. Дякую.

Слово надаю Колупахі... Колупаха Ірина Миколаївна, начальник Управління з питань внутрішньо переміщених осіб та гуманітарного співробітництва Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України. Будь ласка.

КОЛУПАХА І.М. Дякую.

З метою надання освіти, можливості та доступу до освіти внутрішньо переміщених осіб, а також осіб, які проживають на тимчасово невідконтрольних територіях та територіях окупованих, ми, наше міністерство спільно з

Міністерством освіти і науки України та органами місцевого самоврядування сприяє здобуттю цими особами освіти всіх рівнів.

Так з метою покращення доступу до освіти цих дітей міністерство спільно з Міністерством освіти і науки активно співпрацює з Фондом "Відкрита політика". І ми проводимо роботу, направлену на розміщення на залізничних вокзалах Луганської, Донецької областей у містах: Херсон, Миколаїв, Одеса, Дніпро, Харків, Запоріжжя та Суми соціальної реклами – постерів формату А1 про здобуття української освіти, також розміщуємо соціальної реклами щодо механізмів здобуття української освіти школярами, які проживають на тимчасово непідконтрольних та окупованих територіях України, на внутрішніх моніторах, бортових журналах та у вагонах ІнтерСіті потягів, які прямують саме в Херсонську, Донецьку, Луганську, Дніпропетровську, Харківську області.

Також створено листівки під назвою: "Чотири кроки для здобуття середньої освіти в Україні" як на Донбасі, так і для Криму. Анімаційні ролики: "Державні гарантії рівного доступу до освіти" та розповсюдження фотолистівок для розміщення на внутрішніх моніторах вагонів ІнтерСіті: "Середня освіта в Україні для дітей із Донбасу" та "Середня освіта в Україні для дітей із Криму".

Також напередодні 1 вересня 2017 року нами було зроблено моніторинг та ми відстежили ситуацію, яка склалася в Донецькій та Луганській областях з приводу шкіл, тобто ми відстежили ситуацію – чи готові школи цих областей до прийняття більшої, ніж завжди кількості учнів, дітей в перші класи та чи готові вони забезпечити для них якісну освіту. І ми отримали відповіді від однієї і другої області, що школи повністю забезпечені всім необхідним для того, щоб надати цим дітям, внутрішньо переміщеним особам якісну освіту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги, я думаю, що всі підтримують проект рішення, тому є пропозиція голосувати. Але у нас немає кворуму.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мене? Та я просто оголошу закриття засідання комітету та і все. Шановні колеги, ну, народні депутати також мають відповідальність, знаєте, поговорити про захисти освітян і піти, ну слухайте, це кожний може так робити.
(Шум у залі)

Будь ласка. Ні-ні, я так розумію, точно тоді будемо закривати засідання комітету.

_____. Шановні колеги, я все-таки хотів би звернути увагу на стан фінансування освіти, зокрема у Донецькій і Луганській областях. У поданому проекті бюджету, який поданий на 2018 рік, я зробив аналіз всіх бюджетів, які тільки є у вас в одній і в другій області. Зокрема у Донецькій області з 33 бюджетів, які є, по 17 бюджетах зростання фінансування менше ніж на 25 відсотків. А ми чули тільки що, зарплата виростає на 25. Це ви вже стикнетеся з проблемою тою, що або людей прийдеться скорочувати, або щось робити. Шість бюджетів взагалі пішло зменшення фінансування по відношенню до попереднього року. У Луганській там трошки краще, там з 19 бюджетів 8 менше ніж на 25 відсотків і один – зменшення. Тобто я думаю, що на це треба звернути увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це у проекті рішення відображено? Да, Володимире Віталійовичу, я знаю, ви скажете про те, що...

_____. І останнє, що я хотів ще сказати. Якщо у нас є там 55 Постанова Кабміну, де іншим, хто в цій зоні працює, їм там до 50 відсотків є збільшення заробітної плати, то якраз у цьому ключі цим областям треба ще більше дати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все зрозуміло.

Володимир Віталійович, ваш коментар. Будь ласка.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дозвольте прокоментувати. Насправді, уже другий рік підряд обсяг субвенції освітньої суттєво більше від потреби. Прогнозно за підсумками цього фінансового року на рахунках місцевих бюджетів за лишиться перехідних більше 7 мільярдів гривень. Тобто деякі громади отримали суттєво більшу субвенцію, ніж потрібно для виплати зарплати. Ці кошти залишаться – на здоров'я, хай собі інвестують вдалі в капітал...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Віталійович, а от ви можете дати, от, це дуже грано, те, що ви... Ви можете дати оцю картинку для того, щоб ми показали це? Я це відчуваю...

КОВТУНЕЦЬ В.В. Я дам ці розрахунки, ну, зараз немає, ми це робили. Значить, я вам поясню, коли ми розраховували підвищення зарплати на 25 відсотків вчителям...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

КОВТУНЕЦЬ В.В. ...і всіх підняти по тарифній сітці, нам, за розрахунками, потрібно 4,3 мільярда додаткових на наступний рік.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

КОВТУНЕЦЬ В.В. З них 3 з чимось мільярди – субвенцію збільшити, 3 мільярди збільшити, це 5 відсотків всього-на-всього і збільшити видатки іншим.

Значить, за розрахунками, за розрахунками не скрізь треба збільшувати субвенцію на 25 відсотків порівняно із цим роком, тому що там є зайві гроші, одним збільшиться, другим зменшується. Ми зараз перевіримо, ми зберемо статистику за 9 місяців, подивимося скільки витрачали субвенцій, скільки витрачали власних грошей і зрозуміємо де проблеми є, де є треба вирішувати. Я не впевнений, що ця формула, яку зараз розробили наші фахівці, що вона є

досконалою. Але говорити, що якщо немає збільшення на 25 відсотків, то не буде збільшення зарплати, є некоректно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто це непропорційні речі.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Давайте проаналізуємо. Значить, нам 4,5 мільярди максимум потрібно було, Мінфін дає збільшення субвенції на 9 мільярдів, на 9 мільярдів, з яких 4,5 мільярди точно не будуть використані, не будуть використані.

_____. Ми говоримо про речі, таке відчуття, що одні на Марсі живуть, а другі – на Меркурії.

Біловодський район, надбавка за престижність праці – замість 20 відсотків 5 відсотків, ми говоримо, що там залишки лишилися. Ну, якщо ми вчителям не доплачуємо, а лишаємо залишки, то це, мабуть, трошки в іншому проблема. Білокуракинський район – 10 відсотків престижність праці, Міловський – 5, Новопсковський – 7 і так далі, може пройтися по всіх. Ну, ми ж не доплачуємо людям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А от питання до вас можна? А можна до вас питання? От, дивіться, може це бути пов'язано з незбалансованим якраз рівнем різних територій? От, те, що зараз може відбутися з технікуми і коледжами, коли сильна територія має слабкі технікуми і коледжі і вона їх залишить, а слабка територія має сильні технікуми і коледжі і вона їх поховає, тому що просто ресурсу немає. Може це проблема все-таки незбалансованості, бо є території, де є великий профіцит і там, дійсно, депутати не знають, як це покрити. А інші території не можуть навіть закрити те, про що зараз іде мова.

КОВТУНЕЦЬ В.В. *(Не чути)* ... виправимо всі помилки, які в проекті бюджету, але тільки проаналізувавши ситуацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О, оце про те, що ми з Марченко розмовляли...

КОВТУНЕЦЬ В.В. Щоб грошей вистачало на 25 відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, прийнято. Шановні колеги, прийнято. Розумієте, зараз м'яч у цьому сенсі на полі профільного міністерства, вони мають... Шановні колеги, шановні колеги, ми зрозуміли проблему, бачимо, що міністерство бачить цю проблему, а ми як депутати будемо впливати через те, щоб не дати застосувати інструмент масового пораження, притримаємо до тих пір, поки не побачимо картинку по територіях у цілому як мапа. Голосуємо тоді за рішення комітету.

Хто – за? Проти? Рішення прийнято одноголосно.

Третє питання – це проект Закону про внесення змін "Про статус гірських населених пунктів в Україні". Доповідає Івченко Вадим Євгенович. автор законопроекту. Його немає. Питання знімаємо, як ми домовились. Йдемо далі. Василь Григорович, як то кажуть, see you later.

Четверте. Проект Закону про внесення змін до статті 62 Закону України "Про вищу освіту" (щодо визначення частки студентів, які мають право на отримання академічної стипендії). Тут був народний депутат Антонищак. Представляє помічник, як ми домовлялись.

Ірина Мирославівна, ви ж...

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Будь ласка, дуже коротко, 2-3 хвилини і ми будемо голосувати.

_____. *(Не чути, мікрофон вимкнено)*

... до 75 відсотків студентів, курсантів і так далі даної форми навчання, це академічна стипендія. Щоб вони отримували. Щоб поставити в певні рамки всі

вищі навчальні заклади. Ну, в принципі і все. Зараз це підзаконним нормативно-правовим актом, ми пропонуємо це внести.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз ми маємо 40 відсотків?

_____. 40-45.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви проти філософії того, щоб?

_____. Зменшувати, так. Враховуючи економічну ситуацію, враховуючи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, Ірина Мирославівна, це якраз альтернативний корелюється з вашим. Добре, дякуємо. Розпочинаємо дискусію. Що міністерство скаже?

КОВТУНЕЦЬ В.В. Дякую.

Ми б із задоволенням 100 добавили відсотків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви підтримуєте чи ні?

КОВТУНЕЦЬ В.В. Ні, ми не підтримуємо такий підхід. Тому що треба врегулювати те, що зараз є. Я повідомлю, що ми зараз робимо.

По-перше, там, де є невеликі групи, особливо в моїй групі може бути ситуація, коли стипендію треба платити більше ніж 45 відсоткам. Це треба дозволити.

По-друге, треба розширити можливості одночасного надання соціальної і академічної стипендії для певних категорій. Ці речі ми підтримуємо. Але можемо проголосувати за 100 відсотків, про які бюджету, коштів на це немає. У нас є три мільярди без коледжів. Збільшити розміри, частку стипендіатів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це позиція міністерства, зрозуміло, Володимир Віталійович.

Михайло Михайлович, ваша позиція? Як ви вважаєте?

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Моя позиція, я теж можу сказати, що треба "ножки по одежке". Якщо є бюджет, я вообщє в принципі, наприклад, перед бюджетом повинен бути, вообщє план прийому на следующий рік повинен бути до того. А у нас завжди він іде, а, план набору до того, як бюджет приймається.

А у нас що в цьому році? Пішов набір, а у нас немає, немає абсолютно хто кого скільки дали. Іде набір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми про це вже, да.

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Ні, говорити – мало, треба робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так ми записали це в рішення.

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. А ви як відповідальний від Верховної Ради, ви повинні займатись цим питанням жєстче трошки. З Міністерством освіти ви "ла-ла, ла-ла". А треба так трошки, щоб вони відчували комітет чуть-чуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз розпочнемо. Володимир Віталійович, готуйтесь до жорстких методів.

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Да. Я маю в виду, щоб міністерство дало. Я не думаю, що перед бюджетом ні Мінекономіки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович, є пропозиція голосувати.

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Да, дайте я завершую

ГОЛОВУЮЧИЙ. А от так.

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Да. Я залишився ви ж бачите...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, просто Олексій Олексійович просить голосувати.

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Я маю в виду, що все закон позитивний, все правильно, але я ж кажу, відповідно повинні фінансування бути ми ж не можемо взяти, якщо немає коштів робити. Давайте будемо максимально ставити питання, щоб максимально процентів діти були з стипендіями це дуже важливий фактор, тому що я хочу вам сказати, що дуже багато соціально-незахищених дітей поступають і потім йдуть десь працювати, щоб вижити. Це теж сьогодні є проблема. І з точки зору, давайте будемо ставити ці питання можемо ставити, але як вони будуть вирішуватися. Розумієте в чому справа.

Але я хотів би, щоб міністерство все ж підняли це питання, і комітет, щоб у нас план прийому на слідуєчий рік по всіх спеціальностях був не в липні-серпні, коли закінчився набір, а зараз, щоб він був.

КОВТУНЕЦЬ В.В. До бюджету?

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. До бюджету. Це давайте поспробуємо це питання вирішити і тоді можна буде танцювати, фактично, бюджет прийнятий, а потім вони бачать Мінфін, що немає коштів.

КОВТУНЕЦЬ В.В. Ми зараз рейтинговий список на стипендію...
(Не чути)

ПОПЛАВСЬКИЙ М.М. Підтримаємо.

КОВТУНЕЦЬ В.В. А потім будемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, хто ще з народних депутатів, будь ласка, Ірина Мирославівна.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Буквально одне речення я скажу в продовження того, що говорив Володимир Віталійович. Наш законопроект, який ми вже зареєстрували, і це минулого року якраз йдеться про таку категорію студентів як контрактники, і головний наш принцип – це стипендії з стимулом до навчання.

Тому я хочу сказати, ми підтримуємо думку про те, що треба заохочувати всіх, хто вчиться не тому, що вони є просто студентами, є соціальними категоріями, а ті, хто прагнуть нових знань і демонструють високими показниками у навчанні те, що вони заслуговують на цю стипендію. Тому в цілому ми за ідею, але щодо технічних моментів...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олексійович, ваша позиція.

СКРИПНИК О.О. Я проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно.

Моя позиція наступна, якщо дитина вчиться і немає альтернативних джерел існування, вона не може вчитися, тому що або ти вчишся і займаєшся всім, включаючи аудиторне навантаження, включаючи самостійну роботу, роботу в бібліотеці, дослідження і так далі, щоб якість була освіти, ти повинен мати відповідний ресурс. Це як... Ну, я перепрошую, це, може, і погане порівняння, як пенсія – да? Ти пішов, ти повинен мати відповідне джерело. Так і тут.

Або якщо ми не можемо вирішити це питання, ми ще не маємо нової моделі фінансування, тому повинна бути, на мій погляд, обов'язкова частина, і якщо ти навчаєшся і виконуєш навчальний план, ти отримуєш якийсь мінімум. Ну, для того, щоб просто у тебе було достатньо поїсти і для того, щоб було достатньо коштів заплатити за гуртожиток.

Я пам'ятаю, як був аспірантом Інституту математики Академії наук України – 90 рублів 80 копійок. Я кушав дуже просто: отака булочка за 22 копійки, пачка масла на весь тиждень і чай – все! А на Хрещатику було 11 копійок – це обід був – 11 копійок гаряче молоко і бублик. Все! І я жив. Але якщо б цього не було, я б не був би в аспірантурі. І що це, як зараз: фейки дисертацій і будь-чого!

Я вважаю так: якщо ти студент або аспірант, ти повинен мати мінімум, маленький, але мінімум, щоб ти не вмер і тільки займався цим, і не іншим. Тому я буду голосувати за цей закон, розуміючи, що він – мінімум.

А для мотивації – будь ласка, якщо дитина має якісь успіхи і так далі, хай отримує підвищену стипендію і так далі. Моя позиція от наступна. І логіку я бачу в цьому. Інакше не потрібно навчатися. Ми не повинні створювати фейкових людей, які отримують дипломи і кажуть, що він з вищою освітою. Так яка була вища освіта, коли він працював офіціантом в кафе чи десь. Ні! Або так – або так.

Тому прошу голосувати. Є різні точки зору, це абсолютно нормально. Хто за рішення комітету, тобто підтримати за основу, а потім доопрацювати, прошу проголосувати.

Хто – за? Хто – проти? Нормально! Три і один, рішення прийнято. *(Шум у залі)* От нам поясність, секретаріат, від присутніх. Від присутніх. *(Шум у залі)* Ні, там 226. У нас...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Я тепер... Йдемо далі, оскільки у нас нема народного депутата Одарченка – п'яте питання знімається.

Шосте питання, якраз проект Закону про первину медичну допомогу на засадах сімейної медицини (реєстраційний 6634), народні депутати Сисоєнко, Яриніч, Кириченко, Березенко. У нас є народний депутат перший автор цього проекту Сисоєнко Ірина Володимирівна. Будь ласка. Да.

СИСОЄНКО І.В. Добрий день, шановні колеги народні депутати! Ну, ви знаєте, що зараз відбувається процес реформування всієї системи охорони

здоров'я разом так, як відбувають реформи і в освіті. І за тим напрямком державної політики, яка сформована на найближчий час, в першу чергу, держава має розвивати і фокусувати державне фінансування і розвиток саме первинної ланки медичної допомоги. І якраз саме первинна ланка має вирішувати ті проблеми, які не вирішені до цього часу, а саме, саме сімейна медицина має займатися профілактикою хвороб для того, щоб потім вже ми не ловили на останніх стадіях важкі захворювання і не лікували людей, а передчасно попереджали багато захворювань і таким чином зменшували смертність в нашій державі. Тож саме це стало підставою підготовки законопроекту 6634, з яким я звертаюсь до вас за вашою підтримкою. Тому що цим законопроектом ми дуже чітко визначили взагалі роль первинної ланки медичної допомоги, визначили види первинної медичної допомоги, також встановили права і обов'язки суб'єктів первинної ланки, надали нові визначення, яких ще немає поки що в законодавстві України, хто є лікарями первинної ланки. Також важливим є роль середнього... середніх медичних працівників, в тому числі, ми чітко визначили і зараз відбувається великі дискусії чи будуть збережені ФАПі в нашій державі, чи не будуть. І якраз цим законопроектом ми запроваджуємо збереження самої структури ФАПу, але ми просто надаємо їй іншу назву, що це має бути, значить, медичний центр сімейної медицини, просто змінюємо саму назву. Тому що ФАП – фельдшерсько-акушерський пункт це історично він був так названий ще після війни, коли фельдшери там і акушери надавали після війни медичну допомогу. І ця історична...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Головне казати після якої війни.

СИСОЄНКО І.В. Другої світової.

І це історично воно збережено у назві, оскільки все ж таки ми змінюємо і реформуємо державу за європейськими принципами, йдемо до цивілізованого суспільства, то відповідно ми і маємо змінювати навіть назви, які збереглися за часів Радянського Союзу. Тобто багато тих ініціатив, які зараз є, дуже важливо у тому числі і для роботи уряду. І Міністерство охорони здоров'я підтримує наш

законопроект. І я також прошу вашої підтримки і звертаю увагу, що у нас є також 35 статті законопроекту, яка називається "Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини", тобто також у цьому законопроекті ми сфокусували важливість освіти медичних працівників як лікарів, так і середнього молодшого персоналу саме первинної ланки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Шановні колеги, ми тут не головний комітет, наша задача просто або підтримати, або ні і направити... Тому я думаю, що ми підтримаємо, да Олексій Олексійович. Прошу голосувати.

Хто – за? Все. Рішення прийнято.

СИСОЄНКО І.В. Дуже дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І дякуємо вам за вашу роботу.

Йдемо далі. Сьоме питання – це проект Постанови про відзначення 100-річчя від дня застосування Харківського національного університету мистецтв імені Котляревського. Доповідач – Писаренко Валерій Володимирович, автор проекту. Є? Немає, на жаль. Це питання знімається.

Восьме. Проект Постанови про проведення парламентських слухань на тему: "Національна інноваційна система: стан та законодавче забезпечення розвитку". Олексій Олексійович, там пам'ятаєте ми, ви просили просто як би час для того, щоб підготуватись до цього.

СКРИПНИК О.О. Шановні колеги, я вважаю, що... У нас записано там 21 березня, да?

_____. 21 березня.

СКРИПНИК О.О. 21 березня. Ми вже формуємо групи стосовно того, щоб зробити ці слухання нормальними і думати про подальше створення нормального інноваційного законодавства на його основі. Тому вважаю, що нам треба просто проголосувати за цю дату для того, щоб можна було почати необхідні бюрократичні процедури по запрошенню людей при підготовці і тому подібне. Тому пропоную проголосувати за це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович, я ще пропоную, давайте ми від комітету призначимо Олексія Олексійовича як, ну, "локомотива", як відповідального, як координатора фактично підготовки.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не тільки. Йому потрібно підготувати, він визначить цільові групи і так далі. Хочеться отримати результат, не просто поговорити про те, як гарно жити при комунізмі. Хочеться отримати відповідні рекомендації, які можна потім експортувати в наш Кабмін. Приймається?

Голосуємо тоді. Хто – за? Рішення прийнято.

"Різне". Шановні колеги, про внесення змін до плану роботи Комітету з питань науки і освіти на період сьомої сесії восьмого скликання. Так, так-так, одну хвилиночку, це питання 9.1. У зв'язку з надходженням до комітету низки нових законопроектів, поданих суб'єктами законодавчої ініціативи, а також на виконання раніше прийнятих рішень, виникла необхідність внесення змін до плану роботи комітету.

Тому, там рішення вам роздані, я думаю, що це поточна робота. Приймається, да.

Хто – за? Прошу проголосувати.

9.2. Про внесення змін до складу робочої групи з підготовки комплексного проекту Закону України про внесення змін до Закону України "Про вищу освіту". Шановні колеги, я скажу так. Що для того, щоб не закривати, навколо цього виникла якась така нездорова, нездорова розмова і так далі. Я не бачу, точніше, я

бачу якраз можливість залучити того, хто хоче. А хто буде ходити, це таке. Тому прошу підтримати, там є відповідні пропозиції від Академії наук, від міністерства і так далі. Нема заперечень тут? Ну, чим більше і прозоріше буде працювати група, тим, я думаю, краще буде закон.

Хто за це, прошу голосувати. Рішення прийнято. Дякую.

9.3. Про скасування рішення Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти про створення підкомітетів у складі комітету Верховної Ради. Оскільки фактично ми не проводили давно цієї роботи, є пропозиція наступна. Створити комітети. Ми попередній раз не приймали відповідне рішення для того, щоб узгодити з усіма колегами це питання, тому ми максимально врахували ці речі і я думаю, що якраз ми отримаємо результат, що тепер рішення, які будуть виноситися на комітет вони будуть проходити через підкомітети. І вже комітет буде готувати відповідне рішення на комітет для того, щоб максимально врахувати. І під час вже обговорень на комітеті у нас не було от тих довгих таких обговорень, щоб не казали, а хто це написав, хто за це відповідальний, було зрозуміло, відповідальність буде того підкомітету, який це готував, а там є і голова підкомітету і є відповідно члени підкомітету.

Тому прошу давайте ми обговоримо, якщо є зауваження. Будь ласка.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивимось, де матеріали ці? Дивимось.

СКРИПНИК О.О. ...професійно-технічну освіту... *(Не чути)* Раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Де-Де, знайдіть мені.

Добре, давайте.

Давайте зараз прямо і врахуємо пишемо немає проблем. Випишемо ще, щоб там був кворум ви і там залишаєтесь і записуємо підкомітет вищої освіти, так допишемо. Далі ще зауваження. Все.

Шановні колеги, давайте це робоче питання. Добре, врахуємо. Далі.

СКРИПНИК О.О. Питання-зауваження я розумію, що хотілося розділити, але проблема полягає, в тому що питання по крайній мірі, наукових парків і є питання інноваційної діяльності високих технологій це просто з'єднане в одне ціле. Тому ми їх трошки ділимо на четвертий, п'ятий підкомітет і я от не знаю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ваша пропозиція.

СКРИПНИК О.О. Насправді ті дві речі пов'язані. Розумієте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви хочете об'єднати ці підкомітети.

СКРИПНИК О.О. Я не знаю хіба...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не проти особисто.

СКРИПНИК О.О. Просто шкода, що немає Івана Григоровича, тому що

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, sorry.

СКРИПНИК О.О. Ні-ні, я прекрасно розумію просто знаєте тут у всіх є 200 мільйонів питань завжди. Тому скажу, от є це питання, яке ми просто розвиваємо ті речі, які зв'язані в одне ціле.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович, от хоче я вам скажу, якби я вирішив оце питання. Оскільки практично все узгодили зробіть так, домовтеся і проведіть спільне засідання підкомітетів. Ну, от якщо ви бачите оце питання на кордоні – да? – знаходиться...

СКРИПНИК О.О. Давайте, добре, ми тоді з Іваном Григоровичем переговоримо і спробуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тоді з врахуванням перемовин Олексія Олексійовича і Івана Григоровича. Тоді є пропозиція, проголосуємо і закінчимо це. Хто – за? Олексій Олексійович, з врахуванням зауваження Михайла Михайловича і з врахуванням ваших перемовин з Іваном Григорович. Все, питання це закрите.

(?) КОНСТАНКЕВИЧ І.М. І у мене ще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Олександр Володимирович, я хотіла б звернути вашу увагу, щодо формулювання назви підкомітету з питань професійно-технічної, професійної та позашкільної освіти. Мені видається, що було би правильно якби у назві звучало ще й була врахована фахова передвища освіта, оскільки....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, правильно, правильне зауваження. До речі, правильно, в зв'язку із прийняттям Закону про... Правильно, сейчас будемо переголосовувати. Правильно, абсолютно правильне зауваж... Та, що ж таке?

Приймається, давайте із врахуванням тих змін, які пройшли в Законі "Про освіту" це змінюємо, голосуємо тоді ще раз. Хто – за? Проти? Рішення прийнято.

Наступне питання – 9.4: про скасування рішення Комітету з питань науки про обрання голів та членів підкомітету і так далі. Ну, це корелюється із цим. Голосуємо. Хто – за? Рішення прийнято, опять з врахуванням зауваження Михайла Михайловича і перемовин Івана Григоровича і Олексія Олексійовича.

9.5. – про створення підкомітету в складі Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти восьмого скликання. Ну, це також, це теж, так? Голосуємо. Хто – за? Рішення прийнято.

І 9.6. – про обрання та членів підкомітетів у складі комітету Верховної Ради і так далі. Голосуємо.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – за? Голосуємо. Руку покажіть, Михайло Михайлович, руку. Все.

Шановні колеги, рішення все прийнято, але прошу врахувати, що тепер, оскільки підкомітети є – будь ласка, давайте разом із секретаріатом опрацювали питання, погодили і виносимо на комітет. Добре? *(Шум у залі)*

Вже будуть абсолютно чітко визнані. Домовились? Все, шановні колеги, тоді працюємо.

І ще одне дуже важливе оголошення, Володимире Віталійовичу, і до вас звернення. У нас 24-25 жовтня виїзд у Слов'янськ і Краматорськ. Я дуже прошу, максимально знайдіть можливість, давайте виїдемо, покажемо комітетам, що ми звертаємо увагу на те, що там відбувається. Хто від міністерства буде їхати? Володимире Віталійовичу, визначайтесь, але рівень директора департаменту нас влаштовувати не буде, це повинен хоча б бути рівень заступника міністра. Інакше це буде виглядати...

КОВТУНЕЦЬ В.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, добре, домовились, перший заступник міністра їде.